

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Uzavírání smluv v praxi průmyslového podniku
Contracting in Industrial Business Practice

Student:	Adéla Šodková
Vedoucí bakalářské práce:	Mgr. Pavel Godický

Ostrava 2020

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra podnikohospodářská

Zadání bakalářské práce

Student: **Adéla Šodková**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208R020 Ekonomika podniku
Specializace: 03 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: Uzavírání smluv v praxi průmyslového podniku
Contracting in Industrial Business Practice

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Obchodní smlouvy a způsoby jejich uzavírání
3. Smluvní agenda v průmyslovém podniku
4. Analýza a zhodnocení kvality kontraktace
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BEJČEK, Josef, Josef ŠILHÁN a kol. *Obchodní smlouvy: Zá vazky v podnikání*. Praha: C. H. Beck, 2015. 544 s. ISBN 978-80-7400-574-9.

DOHNAL, J., M. GALVAS a J. OLIVA. *Obchodní smlouvy*. Praha: C. H. Beck, 2016. 232 s. ISBN 978-80-7400-489-6.

PETROV, J., M. VÝTISK, V. BERAN a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. 3352 s. ISBN 978-80-7400-747-7.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Pavel Godický**

Datum zadání: 22.11.2019

Datum odevzdání: 07.05.2020

doc. Ing. Jindra Peterková, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Lenka Kauerová, CSc.
proděkanka pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 11. 5. 2020

Šodková
jméno a příjmení studenta

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Mgr. Pavlovi Godickému za odborné rady a připomínky, které mi poskytl k této práci. Dále bych chtěla poděkovat společnosti Machinery Steel Group, a.s. za poskytnuté podklady a rodině za podporu při studiu.

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Obchodní smlouvy a způsoby jejich uzavírání	2
2.1	Vymezení pojmů z oblasti závazkového obchodního práva	2
2.2	Právní jednání.....	4
2.2.1	Vady právního jednání	5
2.2.2	Následky neplatnosti	7
2.2.3	Jednání za právnickou osobu	7
2.3	Návrh na uzavření smlouvy.....	9
2.4	Smlouva.....	11
2.5	Smluvní typy	13
2.6	Způsoby uzavírání smluv	14
2.7	Kupní smlouva	15
2.7.1	Pojem a právní úprava	16
2.7.2	Podstatné náležitosti.....	16
2.7.3	Množství, jakost, obal a provedení zboží.....	18
2.7.4	Místo, způsob a doba dodání zboží	18
2.7.5	Práva a povinnosti kupujícího.....	19
2.7.6	Přechod nebezpečí škody a nabytí vlastnického práva	20
2.8	Smlouva o dílo	21
2.8.1	Pojem, a předmět plnění, formy smlouvy	21

2.8.2	Podstatné náležitosti a doba plnění	22
2.8.3	Cena díla a placení	23
2.8.4	Provedení a předání díla.....	24
3	Smluvní agenda v průmyslovém podniku.....	25
3.1	Charakteristika podniku	25
3.2	Poptávka	28
3.3	Nabídka	28
3.4	Objednávka.....	29
3.5	Podkladový list pro uzavření smlouvy	30
3.6	Smlouva.....	30
3.7	Kupní smlouva	30
3.8	Smlouva o dílo	34
3.8.1	Celoroční smlouva o dílo	35
3.8.2	Jednorázová smlouva o dílo	35
3.8.3	Společné znaky smluv o dílo	36
3.8.4	Dodatek ke smlouvě.....	37
3.9	Tuzemské prodejní podmínky ke smlouvám	37
4	Analýza a zhodnocení kvality kontraktace	39
4.1	Kontraktace	39
4.2	Kupní smlouva	40
4.3	Smlouva o dílo	40

4.3.1	Celoroční smlouva o dílo	41
4.3.2	Jednorázová smlouva o dílo.....	41
4.4	Celkové hodnocení.....	41
5	Závěr	43
	Seznam použité literatury	45
	Seznam zkratek.....	46
	Seznam obrázků.....	47
	Seznam příloh	49

1 Úvod

Kontrakční proces budu zkoumat ve společnosti Machinery Group Ostrava, a. s., která se zabývá strojním inženýrstvím a je dceřinou společností Steel Group Ostrava a. s. Zároveň bych chtěla upozornit, že tyto názvy byly na přání vedení společností záměrně změněny. Tento podnik jsem si vybrala z více důvodů. Jedním z nich byl fakt, že zde v současné době docházím na brigádu a zároveň bych zde chtěla v budoucnu pracovat. To znamená, že při psaní bakalářské práce poznám průběh obchodních případů.

Bakalářská práce je rozdělena do tří kapitol. V první části se budu zabývat problematikou smluv, kde vymezím pojmy z oblasti obchodního práva, smluvní typy a kupní smlouvu a smlouvu o dílo. Zároveň v této části vymezím práva a povinnosti smluvních stran.

V druhé části se zaměřím na smluvní agendu v podniku, kde na začátek kapitoly představím podnik, ve kterém zkoumám kontrakční proces. Dále v této části rozeberu poptávku a nabídku, jelikož těmito kroky celý proces uzavírání smluv začíná. V této části se zaměřím také na objednávku a kupní smlouvu a smlouvu o dílo v podniku.

V poslední části bakalářské práce zmapuji samotný proces uzavírání smluv. V závěru práce shrnu všechny zjištěné poznatky a cíl této práce.

Pro sepsání bakalářské práce použiji odbornou literaturu, právní předpisy a interní dokumentaci, zejména kupní smlouvy a smlouvy o dílo a obchodní podmínky podniku.

Stanovila jsem si dvě hypotézy. Jelikož má společnost právní oddělení, myslím si, že budou smlouvy uzavírány dle zákona a budou tedy z hlediska práva v pořádku. Další hypotézou je, že smlouvy budou uzavírány v písemné podobě.

Hlavním cílem práce je popsat průběh uzavírání smluv v průmyslovém podniku, zhodnotit jeho kvalitu a zjistit, zda nedochází k porušování občanského zákoníku. Jako dílčí cíl jsem si stanovila zhodnotit obsah smluv.

Jako metodu k dosažení tohoto cíle jsem zvolila metodu deskripce a komparace. V závěru práce shrnu všechny zjištěné poznatky a cíl této práce.

2 Obchodní smlouvy a způsoby jejich uzavírání

2.1 Vymezení pojmů z oblasti závazkového obchodního práva

Základním pramenem, který upravuje obchodně závazkové vztahy, je občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích. Tyto dva prameny nahradily v minulosti využívaný obchodní zákoník, který byl platný do roku 2014. Zákon o obchodních korporacích upravuje zejména obchodní společnosti a družstva a závazkové vztahy jsou upraveny především v občanském zákoníku.

Obchodní závazkové vztahy jsou jedním ze základních předmětů úpravy občanského zákoníku a je jim vymezena čtvrtá část, která je rozdělena do několika hlav. Obchodní závazkové vztahy lze charakterizovat jako závazkové vztahy, které se řídí občanským zákoníkem a zákonem o obchodních korporacích. Tyto vztahy vznikají mezi konkrétními subjekty (dlužníkem a věřitelem), které mají vůči sobě vzájemná práva a povinnosti. Obsahem těchto vztahů je právo věřitele požadovat určité plnění (pohledávka) a povinnost dlužníka takové plnění poskytnout (závazek). Plnění můžeme charakterizovat jako něco vykonat, dát, trpět, něčeho se vzdát nebo jejich kombinace.

Závazkové vztahy vznikají nejčastěji na základě smlouvy. Smlouvu lze definovat jako shodný projev vůle dvou nebo více subjektů práva. Smlouvy dělíme na tři druhy:

- pojmenované,
- nepojmenované,
- smíšené.

Prvním krokem k uzavření smlouvy je návrh na uzavření smlouvy, neboli nabídka. Podle §1731 občanského zákoníku musí být z návrhu nabídky zřejmé, že ten, kdo jej činí, má úmysl uzavřít určitou smlouvu s osobou, vůči níž nabídku činí. K uzavření smlouvy dojde v okamžiku, kdy je nabídka druhou stranou přijata. Smlouva je uzavřena také v případě, že nedojde ke shodě na jejím obsahu, ale strany se dohodnou, jak bude chybějící obsah stanoven. Přijetí návrhu, které obsahuje dodatky, omezení, výhrady nebo jiné změny, je považováno za odmítnutí a musí být vytvořen nový návrh.

Smlouva obsahuje podstatné a nepodstatné náležitosti. Nezbytné náležitosti musí smlouva obsahovat vždy, jinak je neplatná. Tyto náležitosti jsou vymezeny v zákoně a liší se podle typu smlouvy. Smlouvu lze uzavřít nejen písemně, ale také ústně nebo konkludentně.

Uzavření smlouvy písemně je nutné v případech, kdy to stanoví zákon nebo alespoň jedna ze stran projeví vůli uzavřít smlouvu písemně.

Zajištění obchodních závazků se využívá v momentě, kdy se věřitel nedočkal plnění od dlužníka. V takovém případě může věřitel uspokojit svou pohledávku jiným způsobem. Zajišťovací instituty jsou upraveny v obchodním i občanském zákoníku. Zajištění obchodních závazků může nastat přímo ze zákona, na základě soudního výroku nebo právními úkony učiněnými jejich účastníky. Cílem zajišťovacích prostředků je posílení jistoty věřitele, že jeho pohledávka bude řádně a včas uspokojena. Zajišťovací závazek má povahu akcesorického, jelikož nemůže vzniknout bez závazku hlavního. Zajišťovací prostředky plní funkci:

- zajišťovací a preventivní,
- uhrazovací,
- sankční.

Obecně zajištění závazku zajišťuje stát vydáváním právních norem a sankcí za jejich nedodržení. Dalšími způsoby, kterými věřitel sníží riziko, že jim dlužník nezaplatí, jsou:

- ručení,
- uznání závazku,
- bankovní záruka,
- smluvní pokuta,
- zástavní právo,
- podzástavní právo,
- zadržovací právo,
- finanční zajištění (Pospíšil, 2012).

Jak tvrdí Pospíšil (2012, s. 81), „splnění závazku je nejlepší způsob, jak naplnit uzavřenou smlouvu. Znamená to poskytnout oprávněné osobě předmět plnění, který odpovídá jeho požadavkům. Závazek nezaniká, pokud má předmět plnění vady nebo je poskytnut na jiném místě, než se obě strany dohodly.“

Předmětem plnění může být také věc vymezena druhově. V takových případech zákon stanoví základní rozlišovací pravidla pro určení řádného plnění. Věc druhově určená musí vyhovovat obvyklému účelu užití. Východiskem přitom jsou obdobné smlouvy uzavřené mezi stranami nebo obdobné smlouvy jiných smluvních partnerů.

Dlužník může mít vůči věřiteli několik závazků stejného druhu. Pokud poskytnuté plnění nestačí na úhradu všech jeho závazků, je plněn závazek, který si určil dlužník. V případě, že není určeno, je plněn závazek, který je nejdříve splatný. Pokud se jedná o závazek jiné než peněžité povahy, je plněn závazek, který není zajištěn nebo je nejméně zajištěn.

Pokud dlužník plní svůj závazek pomocí třetí osoby, je dlužník odpovědný za závazek, jako by jej plnil on sám (*Pospíšil, 2012*). Věřitel je povinen přijmout i částečné plnění, pokud plnění neodporuje povaze závazku nebo hospodářskému účelu.

2.2 Právní jednání

Dle Dohnala, Gavlase a Olivy (2016, str. 16) „závazky vznikají nejčastěji na základě právního jednání. Zjednodušeně můžeme právní jednání vymezit jako projev vůle jednajících svéprávné osoby, kterým se zakládají, mění nebo ruší práva a povinnosti. Nedostatky ve vůli nebo jejím projevu mohou znamenat neplanost nebo nicotnost právního jednání. Právní jednání vyvolává právní následky v něm vyjádřeny a také právní následky plynoucích ze zákona, dobrých mravů nebo zvyklostí.“

Je jedno, jakým způsobem je projev vůle učiněn. S ohledem na právní jistotu na právní jistotu lze doporučit jednat tak, aby bylo jednání srozumitelné i pro třetí osobu v případě sporu. Právně jednat můžeme několika způsoby a to:

1. konáním,
2. opomenutím,
3. konkludentně,
4. mlčky.

Může se tak stát výslovně nebo jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnost o tom, co jednající osoba chtěla projevit. Zároveň toto jednání nesmí být v rozporu se zákonem a dobrými mravy.

Za konání považujeme takový projev vůle, kterým aktivně jednající osoba působí na své vnější prostředí. Je jedno, jakým způsobem je vůle projevena, ovšem musí se tak stát aktivní činností jednající osoby (*Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016*).

Opomenutí, neboli omisivní právní jednání, je nečinnost jednajícího v případě, kdy s ohledem na okolnosti případu z nečinnosti vyplývá určitá vůle jednajícího. Opomenutí je

významné pouze v situacích, kdy nejednající osoba jednat mohla a měla. Opomenutí jako nekonání lze rozlišovat na zdržení se určitého jednání nebo strpění něčeho. Ve smluvním právu má opomenutí velký význam. Může jím být založena odpovědnost nekonající osoby za chybějící plnění nebo je nekonání jediným možným způsobem řádného plnění. Je také významné z pohledu náhrady škody jako jeden z předpokladů odpovědnosti (Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016).

Konkludentní právní jednání je speciální projev konání, kdy nedochází k výslovnému jednání, ale úmysl jednající osoby je rozpoznatelný z jeho chování. Smlouvy lze měnit i konkludentně, ale toto jednání se nedoporučuje. Jinak by mohlo dojít k situaci, že strany sjednají smlouvu písemně a následně se začnou od smluvních ujednání odchylovat, což může být posouzeno jako platné s ohledem na určitost konkludentního jednání obou stran.

Jak tvrdí Dohnal, Gavlas a Oliva (2016, str. 20) „*zvláštním typem právního jednání je konání vykonané mlčky. Může se zdát, že se jedná o stejný případ jako konkludentní jednání, ale není tomu tak. Nečinnost právního subjektu může spočívat i v mlčení. Mlčení není projevem vůle, nevyjadřuje ani souhlas ani nesouhlas. Mlčení je tedy také jednání, u kterého chybí konání, tedy mlčení je vykonáno nečinností.*“

Za právní jednání se nepovažují případy, kdy:

1. chybí projev vůle jednající osoby,
2. není zjevně projevena vážná vůle,
3. nelze pro jeho neurčitost nebo nesrozumitelnost zjistit jeho obsah ani výkladem (Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016).

Každá osoba si může zvolit jakoukoliv formu právního jednání, není-li omezena zákonem nebo jiným ustanovením. Písemná forma je povinná v situacích, kdy se zřizuje nebo převádí věcné právo k nemovité věci nebo v momentě, kdy se toto věcné právo mění nebo ruší. Aby bylo takové jednání platné, vyžaduje se podpis jednající osoby.

2.2.1 Vady právního jednání

Jedná se o takové nedostatky právního jednání, které způsobují, že jednání nemá ty následky, které jednající osoba zamýšlela. Podle studně intenzity vady rozeznáváme různé vady právního jednání:

1. zdánlivé právní jednání,

2. neplatnost právního jednání,
3. omyl.

Zdánlivé právní jednání trpí takovou vadou, které způsobí, že o právní jednání vůbec nejde. Jak jsem již výše zmínila, zákon rozlišuje tři základní vady v právním jednání, které mohou způsobit jeho zdánlivost:

1. nedostatek vůle,
2. nedostatek vážné vůle,
3. nesrozumitelnost a neurčitost projevené vůle.

Zdánlivé právní jednání se může projevit například smluvním narušením základních lidských práv nebo ujednáním, kterým se dopředu zhoršuje postavení jedné ze smluvních stran. Důsledkem zdánlivého právního jednání je jeho nicotnost neboli neexistence. Nicotné jednání nevyvolává žádné zamýšlené právní následky. Je-li podle nicotného jednání poskytnuto plnění, jedná se o plnění bez právního důvodu a příjemci vzniká bezdůvodné obohacení (§ 2991, odst. 2 NOZ). Proto pokud dojde k plnění na základě zdánlivého právního jednání, je nutno jej vymáhat zpět co nejdříve a nespolehat na skutečnost, že toto jednání nepůsobí žádné následky.

Kromě nicotnosti právního jednání musíme rozlišovat také jeho neplatnost. Neplatné právní jednání je jednání se všemi aspekty vyžadovanými právem pro jeho platnost. Je přítomná adekvátně projevená vůle, ale tento projev vůle není v souladu s právem nebo dobrými mravy, a tudíž mu právo nepřiznává ochranu. Zákon rozlišuje několik situací, kdy je právní jednání neplatné. Jde o:

1. rozpor s dobrými mravy nebo zákonnými ustanoveními, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje,
2. jednání zavazující k nemožnému plnění,
3. jednání není učiněno v předepsané formě,
4. jednání se dopustí osoba jednající v omylu (*Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016*).

Omyl je nesoulad mezi představou a skutečností z pohledu jednající osoby. Z pohledu práva je významný pouze takový omyl, který znamená podstatný rozdíl mezi představou a skutečností, protože ne každý omyl dosahuje takové intenzity, aby mohl dotknout podstaty právního jednání. Omyly můžeme rozlišit na omluvitelné a neomluvitelné. Je nutné zmínit, že aby byl omyl důvodem k neplatnosti, musí být vyvolán jinou osobou, než samotným

jednajícím. Neplatnosti právního jednání z důvodu omylu se lze dovolat pouze v těchto situacích:

1. jedná o omyl v rozhodující okolnosti právního jednání,
2. omyl musí být vyvolán druhou osobou,
3. perfekce právního jednání (Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016).

Z toho vyplývá že ne každý omyl je důvodem k neplatnosti právního jednání. Například pokud se jedná o nepodstatnou součást právního jednání nebo chyby v psaní či počtech. Pokud se omyl týkal nepodstatné náležitosti, ale byl vyvolán úmyslem, toto jednání se považuje také za neplatné.

2.2.2 Následky neplatnosti

Následky neplatnosti jsou stejné bez ohledu na důvod vyvolávající neplatnost. Pokud se jedná o relativní neplatnost, je nutné se kvalifikovaně dovolat, ovšem pokud jde o absolutní neplatnost, lze k ní přihlídnout i bez návrhu.

Podle Dohnala, Gavlase a Olivy (2016, str. 33) je „*relativní neplatnost zákonem preferovaná s ohledem na zásadu, že právní jednání je spíše platné než neplatné. Jestliže je neplatnost jednání stanovena na ochranu určité osoby, může vznést námitku pouze tato osoba. Pokud tato osoba nic nenamítne, považuje se jednání za platné. Právní účinky námitky nastávají dojitím tohoto projevu vůle všem subjektům právního jednání. Jelikož promlčecí lhůta námitky relativní neplatnosti není v zákoně nijak upravena, stanoví se tříletá lhůta. Počátek promlčení lhůty běží od okamžiku, kdy je dán důvod neplatnosti. Důsledkem neplatnosti je odpadnutí právního důvodu plnění, tedy vznik bezdůvodného obohacení.*“

Absolutní neplatnost se od té relativní liší v tom, že nastává přímo ze zákona, a tedy není potřeba se jí dovolávat žádnou námitkou. Plnění, které je na základě tohoto neplatného právního jednání poskytnuto, se od počátku považuje za bezdůvodné obohacení. Absolutně neplatné právní jednání je takové, které se přiči dobrým mravům nebo které odporuje zákonu včetně počáteční nemožnosti plnění (Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016).

2.2.3 Jednání za právnickou osobu

Právnická osoba nemá svéprávnost a proto nemůže jednat sama a musí být vždy zastoupena svým statutárním orgánem. Statutární orgán je zpravidla určen v zákoně, ale pokud tomu tak není, určí se v zakladatelském právním jednání. Podle Berana (2018, str. 32) „*ve všech*

případech jednání za právnickou osobu jde o zastoupení, bez ohledu na to, zda za ní jedná statutární orgán nebo zmocněnec na základě plné moci. Kdo jedná za právnickou osobu, stanoví pro jednotlivé typy právnických osob zpravidla zákon. V případech, kdy zákon neurčuje kogentně, lze způsob a formu jednání upravit odlišně i v zakladatelské dokumentaci.“ Tedy, člen statutárního orgánu sice může zastupovat právnickou osobu, ale to, v jakém rozsahu tak bude činit, se stanoví buďto zákonem nebo ve společenské smlouvě příp. stanově při zakládání společnosti. Lze si představit situaci, kdy v rámci kolektivního statutárního orgánu bude působit více členů, ale každý z nich bude mít jiný rozsah své pravomoci.

Člen statutárního orgánu může zastupovat právnickou osobu ve všech záležitostech. Pokud je statutární orgán tvořen pouze jednou osobou, jedná se o tzv. monokratický statutární orgán. Jestliže působnost statutárního orgánu náleží více osobám, tvoří kolektivní statutární orgán. Pokud se neurčí, jak členové tohoto orgánu zastupují právnickou osobu, má se za to, že každá osoba jedná samostatně (§ 164 NOZ).

Kromě statutárního orgánu může právnickou osobu zastupovat také její zaměstnanec nebo osoba, která není zapsána ve veřejném rejstříku, a to v rozsahu obvyklém vzhledem k jeho pracovnímu zařazení nebo funkci (§ 166 NOZ). Za zaměstnance se nepovažuje pouze osoba, která ve společnosti pracuje na hlavní pracovní poměr, ale také osoba, která zde vykonává činnost na základě dohody mimo pracovní poměr.

Beran (2018, str. 33) dále tvrdí, že „*zástupce vždy jedná jménem osoby, kterou zastupuje, nikoliv vlastním jménem. V tomto případě vznikají práva a povinnosti přímo právnické osobě, kterou zástupce zastupuje. Je třeba si dát ale pozor, že v případě, pokud by nebylo jasné, zda zastupující jedná jménem právnické osoby nebo vlastním jménem, bere se v úvahu, že jedná vlastním jménem.*“

Každý, kdo právnickou osobu zastupuje, musí dát jasně najevo, co ho k tomu opravňuje. Pokud ji zastupuje jako statutární orgán, je povinen uvést, že jedná jako statutární orgán právnické osoby. V případě, že zmocněnec zastupuje právnickou osobu na základě plné moci, je povinen uvést, že jedná na základě plné moci. Každý, kdo za právnickou osobu podepisuje dokumenty a smlouvy, musí připojit k názvu právnické osoby také svůj podpis, popř. také údaj o své funkci nebo pracovním zařazení (Beran, 2018). V praxi se v tomto postupu často chybí. Můžeme se setkat s případy, že zástupce nepřipojí název právnické osoby, pouze se podepíše

svým jménem a funkcí. Tento postup je sice nesprávný, ale nemá za následek neplatnost právního jednání.

Pokud podle Berana (2018, str. 34) „uzavíráme smlouvy s právnickou osobou, je nutné si ověřit, kdo je oprávněn právnickou osobu zastupovat. Zákon o veřejných rejstřících zavedl pro všechny veřejné rejstříky tzv princip materiální publicity. To znamená, že pokud je stav zapsaný ve veřejném rejstříku v rozporu se skutečností, pro osobu, která jedná v dobré víře platí tento stav a ten, jehož se zápis týká, se nemůže domáhat toho, že zapsaný údaj je nesprávný či neaktuální.“

V některých společenských smlouvách nebo ve stanovách uvedeno omezení pro jednání statutárního orgánu. V takovýchto případech je nutný souhlas valné hromady.

2.3 Návrh na uzavření smlouvy

Návrh na uzavření smlouvy, neboli nabídka či oferta, je právní jednání jedné ze stran, kterým navrhovatel nabízí druhé straně vstup do smluvního vztahu, tedy právního poměru, který zakládá vzájemná práva a povinnosti stran. Návrh na uzavření smlouvy, je upraven v § 1731 až § 1736 občanského zákoníku. Dle těchto paragrafů musí být z návrhu zřejmé, že ten, kdo jej činí, má úmysl uzavřít určitou smlouvu s osobou, vůči níž nabídku činí. Tato osoba se nazývá oferentem, tedy tím, kdo nabídku činí druhé straně. Osoba, které je tento návrh určen, se nazývá oblat. Teprve přijetím oferty ze strany oblata se smlouva stává účinnou a pro strany plně závaznou. Nabídka může být učiněna jakoukoliv formou a jakoukoliv formou může být také přijata (Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016).

Aby byla nabídka platná, musí obsahovat podstatné náležitosti. Mezi tyto náležitosti patří:

1. projev vůle navrhovatele být vázán,
2. adresování nabídky určité osobě.

Za nabídku se považuje také projev, který je určen veřejnosti, například reklama, nabídka v katalogu nebo vystavení zboží s výhradou vyčerpání zásob nebo ztráty schopnosti podnikatele plnit. Pokud nabídka neobsahuje podstatné náležitosti smlouvy, nebo z ní neplyne úmysl navrhovatele být smlouvou vázán, nejedná se o nabídku podle zákona, ale o výzvu k podání nabídky. Stejně tak je tomu i v případě, kdy je projev vůle představován reklamou a navrhovatel není podnikatelem. Výjimkou by mohla být situace, kdy z takového projevu vůle plyne jasně a zřetelně něco jiného (Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016).

Jak je již výše zmíněno, druhá podmínka nabídky je, že musí být adresovaná určité osobě a jedná se tedy o adresované právní jednání. Podle Dohnala, Gavlase a Olivy (2016, str. 42) je *„toto jednání se považuje za dokončené v okamžiku, kdy dojde do dispoziční sféry svého adresáta. Proto pouhý projev vůle, byť obsahuje všechny výše uvedené náležitosti, se stává nabídkou až ve chvíli doručení druhé straně. Do té doby nemá projev vůle právní účinky, které by jako nabídka měl. U kontraktačního procesu je tedy uplatňována tzv. teorie dojití. Tato teorie uplatňuje výše popsany princip, a sice že projev vůle je nabídkou až v okamžiku „dojití“.“*

Přestože samotná smlouva vzniká až okamžikem účinnosti přijetím nabídky, i v případě neuzavření smlouvy mezi oferentem a oblátem může vzniknout právní vztah, tzv. předsmluvní odpovědnost. Znamená to, že smluvní strana může být odpovědná už za své jednání před uzavřením smlouvy, a to dokonce i v případech, kdy k uzavření smlouvy vůbec nedojde. Jedná se například o situaci, kdy si smluvní strana uzavření smlouvy na poslední chvíli rozmyslí. Pokud strany dospějí při uzavření smlouvy tak daleko, že uzavření smlouvy se jeví jako vysoce pravděpodobné, dle § 1729 NOZ jedná nepoctivě ta strana, která jednání o uzavření smlouvy ukončí, aniž pro to má spravedlivý důvod. Strana, která jedná nepoctivě, nahradí druhé straně škodu maximálně ve výši ztráty z neuzavřené smlouvy.

Podle ustanovení § 1732 NOZ musí nabídka obsahovat veškeré podstatné náležitosti smlouvy, které se týká, aby mohla být smlouva uzavřena jednoduchým a nepodmíněným přijetím oferty.

Pokud byla nabídka učiněna ústně, musí být, dle § 1734 NOZ, přijata bezodkladně, ledaže něco jiného plyne z jejího obsahu nebo z okolností, za nichž se stala. Nabídka v písemné formě vůči nepřítomné osobě musí být přijata ve lhůtě uvedené v nabídce. I pozdní přijetí může být považováno za včasné přijetí. V tomto případě musí navrhovatel bez zbytečného odkladu minimálně ústně oznámit osobě, které nabídku činí, že přijetí považuje za včasné, nebo se chová ve shodě s touto nabídkou. Přijetí nabídky lze zrušit, dojde-li zrušení navrhovateli nejpozději s přijetím.

Nabídka se považuje za neodvolatelnou, pokud je to v ní výslovně vyjádřeno nebo se tak dohodnou obě strany. I neodvolatelná nabídka může být zrušena, jestliže zrušovací projev dojde druhé straně před doručením nabídky nebo alespoň současně s ním (Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016).

Pokud se rozhodneme proti nabídce odvolat, musíme tak učinit nejpozději do doby, než druhá strana zašle potvrzení nabídky. Pokud je nabídka odmítnutá, zaniká okamžikem zamítnutí.

Teprve akceptací dochází k účinnosti samotné smlouvy. Akceptací se rozumí jednání obláta, kterým přijímá návrh oferenta na uzavření smlouvy. Přijetí návrhu, které obsahuje dodatky, omezení, výhrady nebo jiné změny, je považováno za odmítnutí a musí být vytvořen nový návrh (*Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016*).

2.4 Smlouva

Obchodní smlouvy jsou základním prostředkem právní komunikace mezi podnikateli. Jejich prostřednictvím může být vykonávána činnost, která přináší požadovaný zisk. Bez smluv by nebylo podnikání a veškerá výroba nebo poskytování služeb by postrádaly svůj smysl. Smlouva je ve své podstatě velmi jednoduchým jednáním, které podnikatel zvládne i bez cizí pomoci. Zákonodárce ale stanovuje určité hranice a podmínky pro jejich uzavírání, na které je nutné myslet při samotné tvorbě smlouvy.

Vznik mezi stranami je výsledkem projevu autonomního právního jednání, které ve svém důsledku zachycuje obsah jejich vzájemných práv a povinností. Prostředkem omezení autonomního volního prostoru jednajících smluvních stran jsou kogentní ustanovení zákona, případně jiné korektivy, které mohou způsobit neplatnost nebo zdánlivost daného právního jednání (*Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016*).

Obsah smlouvy, jako výsledek kontraktačního procesu mezi stranami, je závislý na volních projevech smluvních stran o podobě vzájemných práv a povinností, a je to právě dosažení vzájemného konsenzu, které představuje shodu vůle a projevu smluvních stran. Vymezení minimálních mantinelů obsahu smlouvy je určeno v § 545 NOZ. V případě smlouvy se bude jednat o dvoustranné či vícestranné právní jednání smluvních stran, které prostřednictvím nabídky a její následné akceptace dává vzniknout samotné smlouvě.

Není důležité, jakou formu uzavření smlouvy strany zvolí. Výjimkou je, kdy si jedna ze stran přeje uzavřít smlouvu v písemné formě. V tomto případě toto musí druhá strana respektovat a smlouva tak musí být uzavřena písemně. Z praktického hlediska je však písemná smlouva výhodnější. Pokud vznikne spor, vyhrává ten, kdo svá tvrzení prokáže, k čemuž slouží záznamy o vzniku a průběhu smlouvy. Pokud smluvní strany uzavřou smlouvu v jiné, než písemné podobě, je na stranách, zda si obsah smlouvy písemně potvrdí. Pokud si strany

dohodnou určitou formu uzavření smlouvy a tato forma nebude dodržena, smlouva se stává neplatnou.

Každá ze smluvních stran může jednat o smlouvě svobodně a neodpovídá za to, že jí neuzavře. Výjimkou je případ, pokud smluvní strana zahájila jednání nebo v tomto pokračuje, aniž má úmysl smlouvy uzavřít. Při jednání si smluvní strany sdělí veškeré skutkové a právní podstaty, které jsou pro uzavření smlouvy důležité. Za platnou smlouvu se považuje i smlouva, ve které bude část jejího obsahu ujednána dodatečně.

Smlouva zavazuje. Lze ji změnit nebo zrušit jen se souhlasem všech stran nebo z jiných zákonných důvodů (§ 1759 NOZ). Pokud je zákonem stanoveno, že je smlouva účinná až rozhodnutím určitého orgánu, je smlouva platná tímto rozhodnutím. Pokud nebyl návrh do jednoho roku podán nebo byl zamítnut, smlouva se od počátku ruší (§ 1762 NOZ). Pokud se po uzavření smlouvy změní její obsah tak, že plnění je obtížně pro některou ze stran, musí i přesto dluh splnit. Toto se netýká situace, kdy dojde k neúměrnému zvýšení nákladů nebo neúměrnému snížení hodnoty předmětu plnění. V takovémto případě se může dotčená strana domáhat obnovení jednání o smlouvě. Musí však prokázat, že změnu nemohla nijak předpokládat ani ovlivnit a změna nastala až po uzavření smlouvy nebo se o ní dozvěděla až po uzavření smlouvy. Pokud se strany v přiměřené lhůtě nedohodnou, může soud závazek smlouvy změnit vyrovnaním práv a povinností smluvních stran nebo jej zrušit.

Ze závazku vyplývá povinnost dlužníka něco dát, něco konat, něčeho se zdržet nebo něco trpět a věřitel má právo toto požadovat. Pokud to zákon nestanoví jinak, závazek nelze změnit bez ujednání věřitele a dlužníka (Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016).

Dohnal, Gavlas a Oliva (2016, str. 88) tvrdí, že „*pokud je smlouva úplatná, ale chybí v ní ujednání o ceně nebo způsobu, jak bude cena později stanovena, je úplata sjednána ve výši ceny obvyklé v době a v místě uzavření smlouvy. Pokud se cenu nepodaří ani za těchto okolností stanovit, cenu určí soud s přihlédnutím na obsah smlouvy, předmět plnění a další okolnosti. Jestliže se obě strany dohodly na vzájemném plnění, ale jedná ze stran plní v hrubém nepoměru, může druhá strana požadovat zrušení smlouvy a navrácení všeho do původního stavu. Pokud není toto právo uplatněno do jednoho roku od uzavření smlouvy, zaniká.*“

Smluvní strany si ve smlouvě mohou sjednat také úroky, například úroky za pozdní platbu nebo úroky z prodlení. Pokud nejsou úroky ve smlouvě ujednány a dojde k situaci, kdy je úroky možno vymáhat, platí dlužník úroky stanovené právním předpisem. Pokud nejsou takto

stanoveny, platí dlužník úroky z úvěru, které poskytují banky v místě bydliště nebo sídla dlužníka v době uzavření smlouvy. Úroky se obvykle sjednávají na roční období a platí se ve stejné měně jako je hlavní dluh. Úroky z úroků lze požadovat jenom v případě, byly-li ujednány (*Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016*).

2.5 Smluvní typy

Smlouva je dvoustranné či vícestranné právní jednání, kdy si smluvní strany sjednávají určitá práva a povinnosti. V občanském zákoníku je upraveno několik desítek smluvních typů. Smluvní typ je druh smlouvy, který se vyvinul do určité podoby a zároveň jej občanský zákoník upravuje podle podmínek pro danou smlouvu a nabízí jí jako vzor pro zpracování. Smlouvy nepoužívají pouze podnikatelé, ale k uzavření smluv dochází i v běžném životě. Jedná se například o situaci, kdy si kupujeme zboží přes internet.

Smluvní typy můžeme rozdělit z několika hledisek. Základní rozdělení je zařazení smluv do tří skupin:

- pojmenované,
- nepojmenované,
- smíšené.

Nepojmenovaná smlouva, neboli inominátní, je ta, která není upravena v zákoně jako jeden ze smluvních typů. Smlouva však nesmí odporovat obsahu nebo účelu zákona. Smluvní strany si určí název a obsah smlouvy podle svých představ a dohody, zároveň musí být jasné, jaké smluvní plnění si strany navzájem poskytují a jejich práva a povinnosti. Je důležité si uvědomit, že tyto smlouvy nemají potřebnou oporu v zákoně pro případ, kdy strany zapomenou do smlouvy zahrnout některá důležitá ujednání. Opírají se pouze o to, co bylo výslovně sjednáno a o obecná ustanovení zákona. Proto pokud mezi účastníky nastane spor, mohou způsobit problém při jeho řešení (*Bejček, 2015*).

Podnikatele při své činnosti velice často uzavírají smlouvy, kterou jsou jako smluvní typy upraveny v právních předpisech. Hovoříme tedy o smlouvách pojmenovaných, které jsou v praxi nejčastěji používané. Tyto smlouvy mají danou charakteristiku a potřebné náležitosti, které smlouva musí obsahovat, aby byla platná. Nesmíme opomenout jedno ze základních pravidel, které říká, že právní jednání se posuzuje podle obsahu, nikoliv podle označení

smluvními stranami. To znamená, že pokud smlouva nese rysy určitého typu, ale je pojmenovaná jako jiný smluvní typ, bude se posuzovat podle rysu, které nese.

Smíšené smlouvy vychází z výše uvedených smluv. Jedná se tedy o kombinaci minimálně dvou pojmenovaných smluv nebo o kombinaci pojmenované a nepojmenované smlouvy. Jelikož občanský zákoník nedefinuje smíšené smlouvy, řídí se taková smlouva ustanoveními zákona o všech smluvních typech, z nichž se skládá (*Bejček, 2015*).

Dále můžeme smluvní typy rozdělit na smlouvy úplatné a smlouvy bezúplatné. Při uzavření bezúplatné smlouvy si smlouvy nesjednají úplatu, jedná se například o smlouvu darovací. Naopak při uzavření úplatné smlouvy si strany stanoví výši úplaty za předmět smlouvy. Zároveň se jedná o nejpoužívanější smluvní typ. Pokud ve smlouvě není sjednaná výše úplaty, platí výše, která byla obvyklá v době a místě uzavření smlouvy, avšak úplata nesmí překročit mez stanovenou zákonem. Mezi úplatné smlouvy můžeme zařadit například kupní smlouvy nebo smlouvu nájemní (*Bejček, 2015*).

Smlouvy můžeme rozdělit také z hlediska důvodu vzniku závazkového vztahu, a to na smlouvy kauzální a abstraktní. Ze smluv kauzálních je jasně patrná příčina vzniku tohoto závazku, naopak smlouvy abstraktní neobsahují důvod vzniku závazku, což není překážkou ke vzniku takového závazku ani oprávněnosti jeho plnění (*Bejček, 2015*).

Dalším typem smlouvy jsou smlouvy formální. Pro vznik platné smlouvy zákon předepisuje požadovanou formu (např. formu písemnou, formu notářského zápisu) nebo forma vyplývá z ujednání stran. Opakem je smlouva neformální, kde platí zásada neformálnosti. U těchto smluv zákon nevyžaduje určitou formu ani forma uzavření smlouvy nebyla dohodnuta mezi účastníky smlouvy (*Bejček, 2015*).

Jelikož je tato práce zaměřená na kontraktační proces, dále se budu zabývat charakteristikou kupní smlouvy a smlouvy o díle.

2.6 Způsoby uzavírání smluv

Obecně pro smlouvy platí, že aby mohla smlouva vzniknout, je potřeba, aby se setkaly shodné projevy vůle obou stran. Podle § 1725, občanského zákoníku je smlouva uzavřena, jakmile si strany ujednaly její obsah. Smlouvu lze uzavřít několika způsoby, a to:

- písemně,

- ústně,
- konkludentně.

V obchodní praxi se smlouvy uzavírají nejčastěji písemně. Taková smlouva je uzavřena v okamžiku, kdy všechny strany podepíší předmětnou smlouvu v listinné podobě. Práva a povinnosti vznikají podepsáním smlouvy poslední stranou. To vše za předpokladu, že se strany nedohodly na pozdější účinnosti smlouvy. Důležité je také zmínit, že pokud se jedna ze stran rozhodne smlouvu uzavřít písemně, druhá strana musí toto rozhodnutí respektovat a smlouva musí být uzavřena písemně.

Podle Pospíšila (2012, str. 38) „lze smlouvu uzavřít také ústně, například po telefonu. Taková dohoda má stejnou váhu jako písemná smlouva a je pro obě strany stejně závazná a musí podle ní plnit. Ústní dohoda je velice obtížně prokazatelná. Pokud by v budoucnosti nastaly problémy, například s nedodržením dodací lhůty, je obtížné dokázat druhé straně závazek. Při tomto způsobu uzavírání smlouvy odborníci doporučují mít při jednání alespoň osobu, která by, v případě problému, mohla dosvědčit uzavření smlouvy. V podnikatelském styku se zavádí i tzv. potvrzení o uzavření ústní smlouvy. Tento nový právní institut zachycuje obsah ústně uzavřené smlouvy. Příjemce by si měl ověřit obsažené údaje a v případě odchylky vznést námitky. Pokud by se toto potvrzení lišilo od ústní smlouvy, bude vztah řídit tímto písemným potvrzením.“

Za konkludentní jednání se považuje jednání, které bylo učiněno beze slov. Smlouva je uzavřena mlčky, a přesto zcela určitým způsobem, který nesmí vzbuzovat pochybnost o tom, co jednáající osoba chtěla projevit. Konkludentní forma uzavírání smluv není zákonem výslovně předepsána pro žádný typ smlouvy (Dohnal, Gavlas, Oliva, 2016). Konkludentně může být sjednána i celá smlouva, typickým příkladem je nákup v supermarketu, kdy se placení u pokladny odehraje beze slov jak na straně prodávače, tak na straně kupujícího. Dalším příkladem může být nastoupení do vozidla městské hromadné dopravy, kdy se mlčky uzavírá smlouva o přepravě.

2.7 Kupní smlouva

Kupní smlouva je jedna z nejčastěji používaných smluv v obchodních závazkových vztazích. S touto smlouvou se můžeme setkat také v běžném životě, například při koupi zboží přes internet. V obchodní praxi dochází často k záměně za smlouvu o dílo. Zásadní rozdíl mezi těmito smlouvami je určení, zda se jedná o zhotovení věci nebo o činnost. Pokud se jedná o

činnost, využijeme smlouvu o dílo. V případě že se jedná o zhotovení věci, rozlišujeme, kdo opatřil podstatnou část materiálu ke zhotovení věci. Pokud podstatnou část opatřil objednatel, jedná se o smlouvu o dílo. Je-li podstatná část opatřena prodávajícím, jedná se o smlouvu kupní. Dále pokud je ve smlouvě závazek provést montáž dodaného zboží, jedná se vždy o smlouvu o dílo.

2.7.1 Pojem a právní úprava

Kupní smlouva má převážně dispozitivní charakter, to znamená, že strany se mohou odchýlit od zákona nebo jednotlivá ustanovení vyloučit. Obsahuje ale také kogentní ustanovení, které musí obě strany dodržet. V našem právním řádu je tato smlouva upravena v § 2079 až § 2084 občanského zákoníku.

Kupní smlouvu musíme rozlišovat podle toho, zda byla předmět smlouvy věc movitá nebo nemovitá. Dále rozlišujeme kupní smlouvu podle subjektů na kupní smlouvu uzavřenou mezi podnikateli, mezi spotřebiteli a kupní smlouvu uzavřenou mezi podnikatelem a spotřebitelem. Občanský zákoník uvádí také zvláštní ustanovení o prodeji zboží v obchodě a o koupi závodu.

2.7.2 Podstatné náležitosti

Kupní smlouvu lze definovat jako dohodu, kterou se jedna strana (prodávající) zavazuje dodat druhé straně (kupující) movitou věc (zboží) určenou jednotlivě nebo co do množství a druhu a převést na ni vlastnické právo k této věci. Kupující se zavazuje zaplatit kupní cenu. Z této definice vyplývá, že podstatnými náležitostmi kupní smlouvy jsou:

- určení smluvních stran,
- určení předmětu smlouvy,
- závazek prodávajícího dodat zboží a převést vlastnické právo na kupujícího,
- závazek kupujícího zaplatit za dodané zboží kupní cenu (Plíva, 2009).

Určení zboží, jako předmět kupní smlouvy, může být individuální nebo druhové. V prvním případě musí být věc vymezena znaky, které ji odlišují od jiných. Pokud zboží vymežíme druhově, stanovíme druh a množství zboží, které má být dodáno.

Plíva (2009, str. 157) dále tvrdí, že „*spolu s dodáním zboží musí prodávající předat i nutné doklady, mezi které patří:*

- *doklady nutné k převzetí zboží (např. ložný list)*
- *doklady nutné k užívání věci (např. návod na obsluhu)*
- *jiné doklady stanovené ve smlouvě.*“

Podstatnou náležitostí je určení kupní ceny, které nesmí být v rozporu s právními předpisy o cenách. Cenu můžeme sjednat buďto konkrétní částkou nebo způsobem, jak bude dodatečně stanovena. Pokud ve smlouvě není dohodnuta kupní cena, smlouva je platná pouze v případě, že z ní vyplývá vůle stran uzavřít smlouvu bez sjednání kupní ceny. V tomto případě může prodávající požadovat cenu obvyklou, tedy cenu, za kterou se prodávalo srovnatelné zboží při uzavření smlouvy za obdobných smluvních podmínek. Cena může být stanovena také podle hmotnosti zboží a smlouva určí, jak má být stanovena hmotnost. Pokud tomu tak není, je rozhodující čistá hmotnost zboží. Pro určení výše kupní ceny může mít význam cenová doložka (Plíva, 2009).

Cenová doložka představuje dohodu smluvních stran, že kupní cena může být dodatečně upravena s přihlédnutím na výrobní náklady. Z toho vyplývá, že kupní cena může být nejen navýšená, ale také snižena. Cenová doložka se nejčastěji využívá v případech, kdy je kupní cena složena převážně z cen materiálu, jelikož můžeme reagovat na výkyvy cen materiálu. Slouží ke snížení rizika prodávajícího nebo kupujícího v případech, kdy dochází k cenovým změnám materiálu nebo jiných složek nákladů. Zákon nevyžaduje písemnou formu cenové doložky, ale doložka musí být ve smlouvě sjednána, jinak změny cen surovin nemají vliv na změnu sjednané kupní ceny. Dohoda o cenových doložkách obsahuje složky výrobních nákladů, které jsou rozhodné a dobu pro posuzování cenových změn. Není-li určeno, které složky výrobních nákladů jsou rozhodné, přihlíží se k cenovým změnám hlavních surovin potřebných k výrobě. Pokud v dohodě není obsažena doba pro posuzování cenových změn, přihlíží se k cenám v době uzavření smlouvy a v době, kdy měl prodávající zboží dodat (Pospíšil, 2012).

Ve smlouvách se často objevuje také doba, způsob a místo předání zboží a způsob placení. Tyto údaje však nepatří mezi podstatné náležitosti a smlouvu lze uzavřít i bez těchto informací. Formou, jak má být smlouva uzavřena, zákon nestanovuje. Z toho vyplývá, že smlouva nemusí mít písemnou podobu. Pokud by se ale jedna ze stran rozhodla uzavřít smlouvu písemně, musí to druhá strana respektovat a smlouva musí mít písemnou formu.

Dle Marka (2001, str. 137) „*může být kupní smlouva uzavřena také jako koupě na zkoušku, kdy kupující schválí zboží do konce zkušební doby. Délka zkušební doby je uvedena ve smlouvě, pokud tomu tak není, činí zkušební doba 3 měsíce od uzavření smlouvy. Podmínka schválení zboží může mít povahu odkládací nebo rozvazovací. O odkládací podmínce hovoříme v momentě, kdy kupující zboží nepřevzme. Pokud kupující zboží převzme, jedná se o podmínku rozvazovací. Pokud kupující zboží převzme, může se chovat trojím způsobem, a to že zboží výslovně schválí, mlčky schválí nebo písemně odmítne.*“

2.7.3 Množství, jakost, obal a provedení zboží

Jednou z nepodstatných náležitostí kupní smlouvy je určení množství zboží. Základní povinností prodávajícího je dodat kupujícímu zboží v množství podle kupní smlouvy. Pokud je zboží vymezeno individuálně, množství se udává počtem kusů. Pokud jsme zboží vymezili druhově, množství je stanoveno váhou, rozměrem nebo objemem. Množství zboží nemusí být stanoveno přesně, ale také s možnou tolerancí, která je ujednána ve smlouvě. Pokud tomu tak není, bere se tolerance dle zákona $\pm 5 \%$ stanoveného množství (Pospíšil, 2012).

Občanský zákoník rozlišuje jakost a provedení zboží. Oba tyto pojmy se týkají vlastností, ale zákon je přesně nedefinuje. Za jakost lze považovat vlastnosti důležité pro užívání, provedení zboží jsou naopak nepodstatné vlastnosti, které charakterizují vnější podobu věci (např. barva). Jakost a provedení zboží nepatří mezi podstatné náležitosti smlouvy a lze je vymežit:

- popsáním,
- odkazem na vymezení vlastností v technických normách,
- vzorkem nebo předlohou (Pospíšil, 2012).

Způsob balení a opatření zboží pro přepravu je obvykle ujednáno ve smlouvě, pokud tomu tak není, využívá se takový způsob, který je obvyklý pro dané zboží. Pokud nelze obvyklý způsob balení zjistit, využije se způsob, který zboží uchová a ochrání před poškozením při přepravě.

2.7.4 Místo, způsob a doba dodání zboží

Povinnost prodávajícího dodat zboží kupujícímu může být splněna třemi způsoby. Prvním způsobem podle Plívy (2009, str. 162) je „*předání zboží prodávajícím kupujícímu. Podmínkou je, že ve smlouvě musí být stanovené místo, kde se má zboží předat. Kupující je*

povinen zboží v tomto místě převzít. Druhým způsobem je předání zboží prvnímu dopravci k přepravě pro kupujícího. Tato možnost přichází v úvahu, pokud je ve smlouvě ujednáno odeslání zboží. Bez ustanovení smlouvy o odeslání zboží nemůže prodávající splnit svoji povinnost dodat zboží. Třetím způsobem je umožnit kupujícímu nakládat se zbožím. Tento způsob se využívá, pokud ve smlouvě není ujednána povinnost prodávajícího předat zboží v konkrétním místě nebo zboží odeslat.“

Doba dodání je zpravidla obsažena v kupní smlouvě, i když není podstatnou náležitostí smlouvy. Může být stanovena dvojím způsobem, a to buď dohodou o vlastní době dodání nebo způsobem, kterým bude dodatečně určena.

Vlastní dobu dodání vymezit určitým dnem nebo lhůtou. Dodací lhůtu lze určit několika způsoby. Prvním z nich je stanovení počátku a konce lhůty. Druhým způsobem je určení konečného dne. Třetí způsob spočívá v tom, že je stanovena lhůta ode dne, který není v době uzavření smlouvy přesně znám, ale má nastat v budoucnosti a je vázán na určitou skutečnost. S dobou dodání souvisí povinnost kupujícího zboží převzít. Pokud prodávající dodá zboží před sjednanou dobou dodání, může kupující zboží převzít nebo jej odmítnout (Plíva, 2009).

Podle § 1959 občanského zákoníku rozlišujeme tyto pojmy související s dodáním zboží:

- začátek období – prvních 10 dnů tohoto období
- v polovině měsíce – od 10. do 20. dne v měsíci
- v polovině čtvrtletí – druhý měsíc čtvrtletí
- koncem období – posledních 10 dnů období
- ihned – potraviny a suroviny do 2 dnů, strojírenské výrobky do 10 dnů, ostatní zboží do 5 dnů.

2.7.5 Práva a povinnosti kupujícího

Z definice kupní smlouvy vyplývá, že kupující má dvě základní povinnosti, kterými jsou zaplatit za zboží kupní cenu a zboží převzít.

Okamžik, kdy má kupující zaplatit kupní cenu, vyplývá ze smlouvy. Zákazník může zaplatit nejen v okamžiku předání zboží, ale také předem nebo po uplynutí určité doby po předání. Není vyloučeno ani poskytování záloh nebo lze dohodnout, že kupní cena bude placena ve splátkách. Pokud není ve smlouvě určen způsob placení, může si kupující vybrat, zda bude platit hotově nebo bankovním převodem (Pospíšil, 2012).

Povinnost převzít zboží kupující vždy nemá. Právo odmítnout převzetí zboží má zákazník v případě, kdy prodávající dodal zboží dříve nebo zákazník odstoupil od kupní smlouvy, ale i přesto prodávající zboží dodal.

Aby mohl prodávající plnit podle uzavřené smlouvy, je v některých případech potřeba součinnost kupujícího. Jedná se např. o povinnost předat prodávajícímu věci potřebné k výrobě zboží, určit podrobnosti o provedení zboží apod. Pokud tyto kroky neučiní, nemůže se prodávající dostat do prodlení, ale naopak je v prodlení kupující.

2.7.6 Přejed nebezpečí škody a nabytí vlastnického práva

Přejed nebezpečí škody a nabytí vlastnického práva je potřeba od sebe odlišovat. Přejed nebezpečí škody není závislé na nabytí vlastnického práva, a proto je možné, aby kupující nesl nebezpečí škody, i když není vlastníkem věci.

Škodu na zboží můžeme definovat jako ztrátu, zničení, poškození nebo znehodnocení věci bez ohledu na to, z jakých příčin k nim došlo. Nebezpečí škody nese prodávající do doby, kdy toto nebezpečí přejde na kupujícího. Okamžik přejedu je stanoven v kupní smlouvě nebo občanským zákoníkem. Obecně platí pravidlo, že nebezpečí škody přechází na kupujícího v době převzetí, pokud tak kupující učiní včas. Přejed nebezpečí škody před dobou stanovenou občanským zákoníkem je možný ve dvou případech, a to:

- zboží je určeno jednotlivě,
- zboží je určeno druhově, ale v době přejedu nebezpečí škody je zboží odděleno a odlišeno od jiného zboží stejného druhu (*Pospíšil, 2012*).

Na kupujícího přechází nebezpečí škody i v případě, že je v prodlení s převzetím zboží, a to okamžikem, kdy mu prodávající umožnil převzít zboží, ale zákazník zboží nepřevzal.

Pokud má kupující převzít zboží od jiné osoby, přechází na něj nebezpečí škody v době stanovené pro dodání zboží. Podmínkou je, že kupující mohl v této době nakládat se zbožím a o této možnosti věděl.

Pokud prodávající předává zboží dopravci, přechází na kupujícího nebezpečí škody předáním zboží v určitém místě.

Předmětem smlouvy může být zboží, které je v době uzavření smlouvy tzv. na cestě, to znamená, že zboží je již přepravováno. V takovém případě přechází nebezpečí škody zpětně předáním zboží prvnímu dopravci (*Pospíšil, 2012*).

Podle Pospíšila (2012, str. 141) „*k přechodu nebezpečí škody na zboží nedochází, pokud:*

- *prodávající umožnil kupujícímu nakládat se zbožím, ale kupující o této možnosti nevěděl,*
- *kupující využil svého práva a zboží odmítl.*“

Jednou z povinností prodávajícího je převést vlastnické právo na zákazníka. Kupující nabývá vlastnické právo nejčastěji okamžikem předání zboží. Dalším způsobem, jak nabýt vlastnické právo, je před předáním zboží, v momentě, kdy je kupujícímu umožněno nakládat se zbožím (*Pospíšil, 2012*).

Kupující může nabýt vlastnické právo dvěma základními způsoby:

- okamžikem předáním
- před předáním v momentě, kdy je mu umožněno nakládat se zbožím.

Pokud se strany rozhodnou, že kupující nabyde vlastnické právo dříve, než jsou výše uvedené způsoby, musí být dohoda písemně. Zároveň musí jít o zboží vymezené jednotlivě nebo o zboží, které bylo vymezeno druhově, ale v době přechodu vlastnictví bylo odlišeno od jiného zboží stejného druhu. Pozdější nabytí vlastnického práva není nijak omezeno.

Vlastnické právo může kupující nabýt i v případě, že prodávající není vlastníkem prodávaného zboží. Výjimkou je, pokud kupující v době, kdy měl vlastnické právo nabýt, věděl, že prodávající není vlastníkem a není oprávněn se zbožím nakládat (*Pospíšil, 2012*).

2.8 Smlouva o dílo

2.8.1 Pojem, a předmět plnění, formy smlouvy

Smlouva o dílo patří k jedné ze základních typu smluv, která se využívá v podnikatelské praxi. Smlouva o dílo se od kupní smlouvy liší v předmětu plnění. V kupní smlouvě byl předmět plnění produkt, ale ve smlouvě o dílo se za předmět plnění považuje činnost, popř. výsledek činnosti.

Smlouva o dílo je upravena v občanském zákoníku, kdy § 2586 definuje tuto smlouvu jako smlouvu, kterou se zhotovitel zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí pro objednavatele dílo a objednavatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu.

Předmětem smlouvy je určité dílo. Pojem dílo lze vyložit několika způsoby. Obecně se dílem se rozumí provedení určité činnosti, která má hmotně zachycený výsledek. § 2587 občanského zákoníku vymezuje dílo jako:

- zhotovení určité věci, pokud nespadá pod kupní smlouvu,
- zhotovení, montáž, údržba, oprava nebo úprava stavby nebo její části,
- montáž určité věci, její údržba, provedení dohodnuté opravy nebo úpravy určité věci,
- jiná činnost, pokud má hmotně zachycený výsledek.

Ve smlouvě o dílo se ovšem nejedná pouze o hmotné věci. Patří sem například poskytování určitých služeb, například kadeřnictví nebo masáže.

Dále se zaměříme na formu uzavření této smlouvy. Smlouva o dílo nemá předepsanou formu. Záleží tedy na obou stranách, jak smlouvu uzavřou. Dle Štenglové (2018, str. 32) „jde však o smluvní typ, u kterého je vhodné smlouvu uzavřít písemně, zejména pokud se jedná o rozsáhlé činnosti, jako například výstavba.“ Pokud se jedna ze stran rozhodne uzavřít tuto smlouvu písemně, druhá strana musí toto rozhodnutí respektovat a smlouva musí mít písemnou podobu. Je vhodné sjednat, že i změny smlouvy budou prováděny písemně. Smlouvu lze uzavřít také ústně, ale tato forma se nedoporučuje, zejména kvůli komplikacím při zhotovování díla. V takovém případě lze těžko dokázat, jak mělo dílo vypadat a jaké mělo mít požadavky. Ústní formu proto můžeme použít v případech, kdy si obě strany opravdu důvěřují.

2.8.2 Podstatné náležitosti a doba plnění

Smlouva nevznikne, pokud neobsahuje podstatné náležitosti. Mezi tyto náležitosti řadíme:

- označení smluvních stran,
- vymezení díla,
- cenu díla (Pospíšil, 2012).

Smlouva o dílo může obsahovat také nepodstatné náležitosti, a je tedy na každé společnosti, zda tyto náležitosti do smlouvy zahrne, popřípadě v jaké rozsahu, či nikoliv. Mezi nepodstatné náležitosti radíme například dobu a místo plnění, způsob a místo předání, platební podmínky, sankce, možnost odstoupení od smlouvy, odpovědnosti za škodu a další (Štenglová, 2018).

Označení smluvních stran je základní podmínkou pro uzavření jakéhokoliv typu smluv. Smlouva o dílo je závazkovým vztahem mezi objednatelem a zhotovitelem. V případě fyzické osoby musí být uvedeno jméno, bydliště a datum narození. Pokud se jedná o právnickou osobu, musí být uvedeno IČO, sídlo firmy, údaje o rejstříkovém soudu a jméno a funkce osoby, která je prostředníkem skrze společnost (Štenglová, 2018).

Předmět plnění by měl být co nejpodrobněji popsán, ulehčuje to oběma stranám jakékoliv další jednání v budoucnosti, například pokud se bude jednat o reklamaci. Dílo by mělo být vymezeno tak, aby nevznikaly spory o povaze nebo vlastnostech zhotovení díla. Dílo v sobě zahrnuje pracovní a materiální stránku. Za pracovní stránku se považuje podnikatelská pracovní činnost zhotovitele. Materiální stránka věci znamená změnu věcí použitých k vytvoření díla na samotné dílo (Pospíšil, 2012).

2.8.3 Cena díla a placení

Ve smlouvě musí být také vždy dohodnuta cena díla nebo způsob jejího určení anebo se musí strany výslovně dohodnout, že cena díla nebyla ve smlouvě sjednána. Pokud se cena ve smlouvě neurčí, musí objednavatel zaplatit za dílu cenu obvyklou. Cena obvyklá je cena srovnatelného díla, ve srovnatelné době a srovnatelném teritoriu. Cena může být stanovena rozpočtem, konečnou částkou, odhadem nebo hodinovou sazbou, kdy se cena stanoví podle počtu odpracovaných hodin (Pospíšil, 2012).

Rozpočet má dvě podoby. Buďto se jedná o závazný, kdy zhotovitel má právo jen na cenu uvedenou v rozpočtu, nebo nezávazný. Nezávazný rozpočet je pouze orientační a využívá se v případě, kdy při uzavření smlouvy nebyly známy všechny náklady, které budou ke zhotovení díla potřeba. Podle Pospíšila (2012, str. 194) „zhotovitel může cenu navýšit o náklady, které byly potřebné ke zhotovení díla a nebyly zahrnuté v rozpočtu. Toto zvýšení musí zhotovitel objednateli neproměněně oznámit, jinak jeho nárok na zvýšení ceny zaniká. Pokud by se částka navýšila o více než 10 %, může objednavatel od smlouvy odstoupit. Tento typ rozpočtu se využívá zejména při výstavbách.“

Splatnost ceny je ujednána ve smlouvě. Pokud toto ujednání ve smlouvě není, vzniká nárok na úhradu ceny okamžikem provedením díla.

2.8.4 Provedení a předání díla

Podnikatel splnil svoji povinnost, jestliže došlo k řádnému ukončení díla a předání díla v místě stanoveném smlouvou. Ve smlouvě může být dohodnuto, že provedení díla má být prokázáno dohodnutými zkouškami. V takovém případě je dílo provedeno, pokud jsou provedeny zkoušky. Dílo je předáno v místě předání, které je dohodnuto ve smlouvě. Pokud toto ujednání ve smlouvě chybí, za místo předání se považuje:

- předání díla prvnímu dopravci,
- místo, kde se dílo podle smlouvy provádělo,
- sídlo nebo místo podnikání zhotovitele (*Štenglová, 2018*).

Sepsání zápisu o předání není povinné, pokud to jedna ze stran nevyžaduje.

Objednavatel nabývá vlastnické právo a přechod nebezpečí škody z tohoto díla v době předání, pokud do této doby vlastnické právo nesl zhotovitel. Ve smlouvě může být písemně sjednáno, že objednatel nabude vlastnické právo k předmětu díla před jeho předáním. Smluvní strany si mohou sjednat, že objednatel nabyde vlastnické právo ke zhotovené věci později než předáním. Toto se uplatňuje v případech, kdy je cena za dílo zcela zaplacená. Objednatel nabývá vlastnictví k věci i v případě, že zhotovitel zhotoví dílo z věcí, které mu nepatří. Podmínkou je, že objednatel, v době přechodu vlastnictví, nevěděl ani nemohl vědět, že zhotovitel není vlastníkem ani oprávněným s použitými věcmi nakládat (*Štenglová, 2018*).

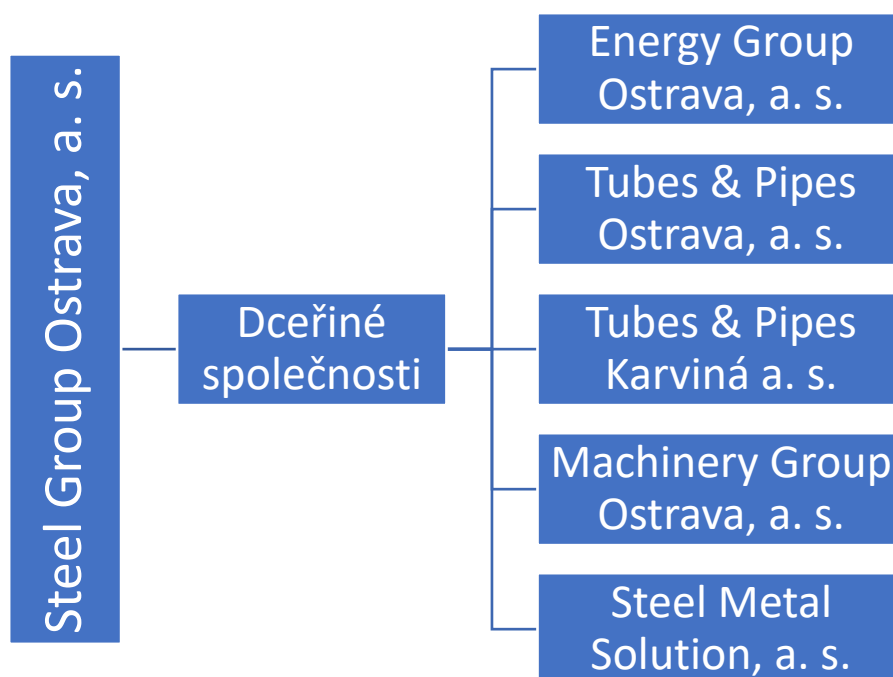

3 Smluvní agenda v průmyslovém podniku

3.1 Charakteristika podniku

Jak jsem již psala v úvodu, kontraktační proces zkoumám ve společnosti Machinery Group Ostrava, a. s.. Tato firma patří mezi dceřiné společnosti Steel Group Ostrava, a. s., největší hutní firmy v České republice. Společnost vznikla 1. ledna 2011, ale pyšní se více než padesátiletou tradicí v těchto segmentech výroby:

- strojírenská výroba,
- slévárna,
- oprava elektromotorů,
- soustružna válců,
- tepelné zpracování,
- železniční dvojkolí (*interní dokumentace společnosti, 2012*).

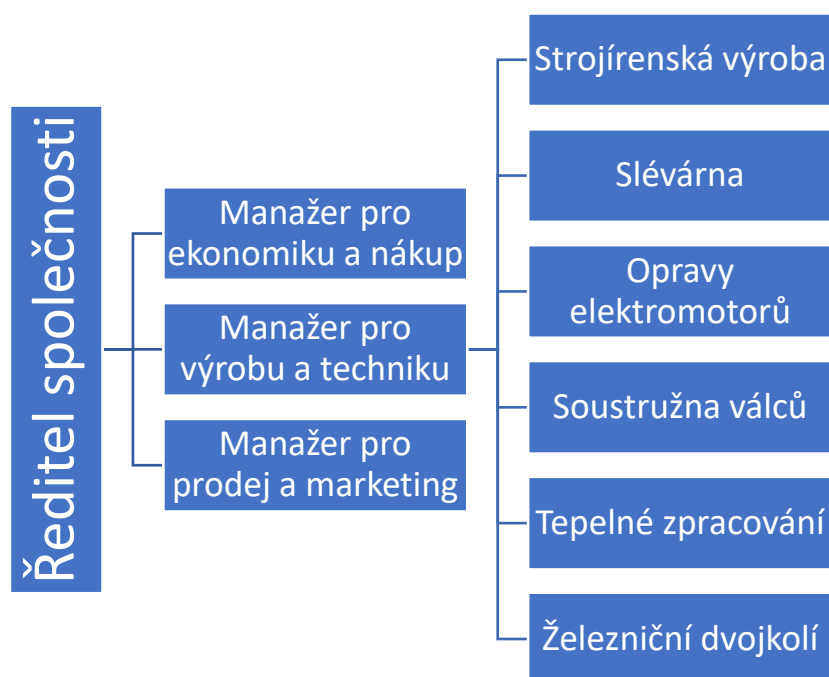

Obrázek 1 - Dceřiné společnosti Steel Group Ostrava, a. s. zdroj: vlastní tvorba

Společnost Steel Group Ostrava, a.s. se skládá ze 3 hlavních oddělení:

- oddělení ekonomiky a nákupu,
- oddělení výroby a techniky,
- oddělení prodeje a marketingu.

V čele těchto útvarů stojí manažer, který má oddělení na starost. V čele společnosti působí ředitel (*interní dokumentace, 2012*).

Obrázek 2 - Organizační struktura společnosti Machinery Group Ostrava, a. s. (zdroj: vlastní tvorba)

Firma je primárně zaměřená na hutní průmysl, ale uspokojí potřeby zákazníka i v oblastech průmyslu petrochemického, těžebního, strojírenského, automotive a další. Hlavní výrobní činnost se zaměřuje na výrobu strojních dílů, ocelových konstrukcí, strojních investičních celků a výrobních linek, pracovních válců, odlitků, dvojkolí a náprav. Podnik se také zabývá tepelným zpracováním nebo opravou elektromotorů. Kromě hlavních výrobků společnost nabízí i vedlejší výrobky, mezi které patří například slévárenské písky, svářečská škola, dynamické vyvažování elektrických strojů nebo čištění zaolejovaných okují (*interní dokumentace, 2012*).

Strojírenská výroba se zabývá výrobou strojních celků a zařízení, kusovou a malosériovou výrobou. Dále zajišťuje renovaci náhradních dílů pro zařízení těžkého průmyslu, strojní obrábění, výrobu ozubení, tepelné zpracování, zámečnické a mostařské práce, výrobu ocelových konstrukcí a technologických svařenců. Výroba je prováděna na základě výkresové

dokumentace, kterou dodá zákazník nebo ji provoz sám zpracuje. Jelikož má provoz mnoho zkušeností, je schopen realizovat investiční projekty na klíč od návrhu projektu přes dokumentaci, výrobu až po montáž, včetně realizací dalších prací (*interní dokumentace, 2012*).

Provoz Slévárna byl založen roku 1951 a od této doby získal několik certifikátů. Díky dlouhodobým zkušenostem s výrobou odlitku v současné době vyrábí náročné odlitky z šedé a tvárné litiny pro strojírenské firmy v České republice i v zahraničí. Součástí provozu je také modelárna a úpravná okují. Mezi hlavní výrobky patří kokily, stojany, lože obráběcích strojů, základové a upínací desky, lisovadla, skříně převodovek, setrvačníky, ozubená a řetězová kola, kladky atd. (*interní dokumentace, 2012*).

Provoz Oprava elektromotorů se zabývá nejen opravou a servisem elektrických strojů, ale také převíjením, mechanickými opravami, navíječskou revizí, montáží elektrických strojů a dynamickým vyvažováním motorů. Od roku 2012 patří provoz mezi certifikované servisní střediska společnosti SIEMENS s proškoleným servisním týmem. Své služby nabízí pro tuzemské i zahraniční společnosti, jako například SIEMENS, ABB, ANSALDO, SCHORCH (*interní dokumentace, 2012*).

Provoz Soustružna válců má více než padesátiletou tradici a patří mezi menší provozy společnosti. Hlavní činností je zejména výroba nových válců a jejich renovace.

Dalším menším provozem je Tepelné zpracování, které se zabývá především žíháním, zušlechťováním ocelí a kalením.

Provoz Železniční dvojkolí má více než šedesátiletou tradici a za tuto dobu získal certifikáty, které umožňují dodávat výrobky pro České a Slovenské dráhy. Kromě výroby železničních kol se provoz zabývá také výrobou železničních a tramvajových náprav, brzdných kotoučů a tramvajovými monobloky (*interní dokumentace, 2012*).

Hlavní výhodou je dlouholetá tradice a široké výrobní a materiálové portfolio na jednom místě. Prvotním cílem je uspokojení potřeb a očekávání zákazníků s důrazem na kvalitu, včasnost dodávek a silné finanční zázemí. Podnik získal několik certifikátů potvrzujících kvalitu výrobků a díky nadstandartním ekologickým podmínkám společnost vyrábí své výrobky s minimálním dopadem na životní prostředí. Jelikož se jedná o podnik, který působí v oboru těžkého průmyslu, je bezpečnost a ochrana zdraví zaměstnanců na prvním místě.

V ostravské hutní společnosti pracuje více než 6 500 zaměstnanců a firma se stala několikrát po sobě zaměstnavatelem roku (*interní dokumentace, 2012*).

3.2 Poptávka

Celý kontraktační proces začíná přijetím poptávky. Poptávka není ani pro jednu stranu závazná a potenciální odběratel se snaží získat od dodavatele informace o poptávaném produktu. Zákazník se zajímá zejména o cenu, dodací a platební podmínky nebo také o technické parametry. Poptávka přichází od zákazníka, tzn. že nemá pevně stanovenou strukturu. Jelikož v dnešní době se většina dokumentů posílá elektronicky, i v tomto případě tomu není jinak. Poptávka od zákazníka chodí ve formě emailu

Jelikož je poptávka první kontaktem zákazníka s firmou, zákazník pošle svůj požadavek na informativní email. Poptávku od zákazníka může převzít kterýkoliv zaměstnanec společnosti, který jí předá zaměstnanci, který je zodpovědný za daný obchodní případ. Obchodník přidělí poptávce číslo a vystaví poptávkovou kartu. Poptávková karta se předá na provoz, který bude daný výkon eventuálně provádět, k doplnění (*interní dokumentace, 2012*).

Následuje přezkoumání požadavku, kdy obchodník úzce spolupracuje s provozem a přezkoumává požadavek z věcné, kapacitní, termínové, cenové a materiálové stránky. Zjišťují se také platební možnosti zákazníka a ověří se platební limit u pojišťovny. Podle platebního limitu se dále odvíjí způsob úhrady, ať už se jedná o úhradu zálohově nebo následně po ukončení zakázky a vystavení faktury. V případě, že zakázku je společnost schopna provést, zapíše se na poptávkovou kartu cena a termín zhotovení. Pokud společnost zjistí, že požadavek zákazníka není schopná uspokojit, vystaví obchodník vyjádření k odmítnutí a zašle jej v písemné podobě zákazníkovi.

3.3 Nabídka

Po přijetí poptávky kontraktační proces pokračuje vystavením nabídky. Každá nabídka obsahuje v úvodu číslo nabídky, o jaký výrobek nebo činnost se jedná a údaje o prodávajícím a kupujícím. V prvním bodě je stanoven předmět nabídky vč. jeho podrobného popsání, jeho cena a způsob dopravy. Ve druhém bodě jsou uvedené osoby, které jsou oprávněné zastupovat společnost Machinery Group a. s.. Jedná se o osoby oprávněné k podepisování a vyjednávání smluv, osoby zodpovědné za technické věci a osoby zodpovědné za realizaci díla. Ve třetím bodě jsou uvedeny platební podmínky a ve čtvrtém bodě termíny plnění. V pátém bodě je

stanovená záruční doba a v posledním šestém bodě jsou zmíněné ostatní ujednání (*interní dokumentace, 2012*).

Každá nabídka, která se zasílá zákazníkovi, musí být schválena. Osoba, která je oprávněná schvalovat nabídky se liší dle provozů a cenové hodnoty nabídky. Schvalování nabídky je závislé na její hodnotě. Bez ohledu na její hodnotu, musí nabídku schválit vždy výrobní manažer.

Pokud se jedná o první nabídku u nového výrobku, zisková marže je minimálně 10 %. Nabídková cena je tvořena cenou nákladů, která zahrnuje fixní i variabilní náklady a ziskovou marží. Zisková marže je ovlivněná následujícími faktory:

- zkušenosti z minulosti,
- vztah se zákazníkem,
- typ výrobku,
- aktuální vývoj ceny (*interní dokumentace, 2012*).

Zaměstnanec zodpovědný za zpracování nabídky zpracuje nabídku na základě podkladů z provozu a prodejních podmínek. Následuje její schválení příslušným zaměstnancem. Pokud je nabídka schválena, předá se obchodníkovi, který jí přidělí evidenční číslo a zapíše ji do systému. Následuje zaslání nabídky v písemné podobě zákazníkovi.

3.4 Objednávka

Pokud objednatel s nabídkou souhlasí, zašle společnosti svou objednávku. Společnost nemá k dispozici na webu žádný formulář, který by zákazník vyplnil a odeslal. Jelikož objednávku zasílá zákazník, nemá objednávka vždy stejnou formu. Ve všech případech objednávka obsahuje dodavatele a odběratele, vč. jejich adres, číslo objednávky, datum objednání, předmět objednání, osobu, která objednávku vyřizuje, vč. jejího kontaktu a razítko a podpis objednatele. Ve většině případů si zákazník vyžaduje potvrzení objednávky do určitého dne.

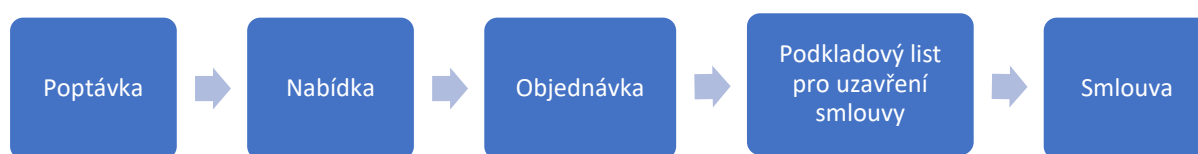
Zákazník zašle svou objednávku obchodníkovi, který předá její kopii na příslušný provoz. Na provoze musí dojít k potvrzení objednávky a vystavení poptávkové karty nebo podkladového listu. Dále je objednavce přiděleno zakázkové číslo, které je zároveň číslem smlouvy. Všechny tyto podklady se předají obchodníkovi, který následně vystaví smlouvu (*interní dokumentace, 2012*).

3.5 Podkladový list pro uzavření smlouvy

Tento dokument slouží společnosti pouze pro její interní potřebu. Jsou zde shrnuty všechny důležité údaje jako je název odběratele, přesné vymezení předmětu smlouvy a místa jeho vyzvednutí, termín plnění, oprávněné osoby, které jednají v této zakázce, jaké dokumenty si zákazník při převzetí vyžaduje apod.

3.6 Smlouva

Následně po zpracování objednávky se vystaví smlouva, buďto kupní smlouva nebo smlouva o dílo.

Obrázek 3 - Schéma kontraktace (zdroj: vlastní tvorba)

Obchodník musí nejdříve zjistit platební schopnost objednatele, tedy pojistný limit. Firma si u pojišťovny uzavře pojistnou smlouvu na pojištění platební neschopnosti zákazníka. Toto slouží k úhradě faktur, pokud by nastal případ, že by zákazník faktury neuhradil. Pojistný limit slouží k finančnímu zajištění dodávky. Pokud by se stalo, že by zákazník překročil tento limit, můžou nastat 2 skutečnosti. Buďto se pojistný limit zvýší nebo mu dodávka nebude odeslána do doby, než překročený limit uhradí pod jeho hranici. Po zjištění této skutečnosti zaměstnanec zpracuje smlouvu na základě všech podkladů z provozu a poté ji předá vedení společnosti na podepsání. Pokud vedení se smlouvou souhlasí a podepíše ji, zašle se smlouva, včetně prodejních podmínek, k podpisu zákazníkovi. Následně se vyhotoví kopie oboustranně podepsané smlouvy, která se předá provozu. Na zakázce se začne pracovat až po přijetí platby, popřípadě zálohy (*interní dokumentace, 2012*).

3.7 Kupní smlouva

Všeobecně můžeme o kupních smlouvách říct, že se uzavírají podle určitého vzoru a jsou si tedy velice podobné. Nutno zmínit, že kupní smlouvy se uzavírají pouze na vybraných provozech společnosti, a to:

- strojírenská výroba,
- slévárna,

- soustružna válců,
- železniční dvojkolí.

K popisu jsem si vybrala smlouvu z provozu Slévárna. Smlouvu můžeme rozdělit na několik částí, a to na úvodní část, samotný popis předmětu smlouvy, ostatní a závěrečné ujednání, datum a podpisy smluvních stran.

V úvodní části smlouvy bývá obvykle uvedeno, o jaký typ smlouvy se jedná a podle kterých ustanovení zákona se bude řídit. V popisované kupní smlouvě však žádný právní předpis uveden není. Nejedná se o chybu, ale pro upřesnění se doporučuje toto uvádět. Ve smlouvě se nachází nejen informace o smluvních stranách, ale také informace o samotné smlouvě. Zejména zde můžeme nalézt:

1. číslo kupní smlouvy,
2. číslo objednávky,
3. datum přijetí objednávky,
4. termín dodání výrobků,
5. způsob dopravy,
6. platební podmínky,
7. dodací podmínky,
8. země určení.
9. osoba, která smlouvu vyhotovila.

Označení smluvních stran je velice důležité a bez tohoto bodu by smlouva nemohla vzniknout. Označení smluvních stran musí být přesné a jednoznačné tak, aby nedošlo k jejich záměně. Pokud by toto označení nebylo dostačující, může v budoucnosti nastat problém například s vymahatelností plnění smluvních povinností. Fyzická osoba musí být označena jménem a příjmením a dále pak rodným číslem, popř. datem narození a adresou trvalého pobytu. V případě právnické osoby se jedná o celý název firmy, pod kterým je zapsána v obchodním rejstříku, identifikační číslo a sídlo společnosti. Dále se uvádí název soudu, u kterého je právnická osoba zapsána v obchodní rejstříku, v jakém oddíle, popř. vložce a jednatel.

Termín dodání výrobků se liší dle technické náročnosti zhotovení zakázky. Jedná se zejména o použité technologické postupy, např. vysoušení, lakování apod.

Pokud se jedná o způsob dopravy, zákazník si může zvolit buďto mezi vlastní dopravou nebo využít služby firmy a výrobek si nechat dopravit. Pokud by si zvolil dopravu firmou, musela by se uzavřít další smlouva o přepravě.

K úhradě kupní ceny může dojít libovolným způsobem, který nebude v rozporu se zákonem. Společnost má 2 způsoby platebních podmínek a zákazník si může zvolit mezi zálohovou platbou nebo platbou od data vystavení faktury. Pokud si zákazník zvolí zálohový způsob platby, bude platit celkovou cenu postupně v zálohách. Termín a počet záloh si smluvní strany stanoví samy na základě předchozích zkušeností. V případě hladké platby zákazník zaplatí celou částku najednou buďto do 30, 45, 60 nebo 90 dnů od data vystavení faktury. Dodací podmínky se řídí dle mezinárodních pravidel INCOTERMS 2010.

Pod pojmem země určení se rozumí země, ve které je výrobek zhotoven a kam bude dodán.

V další části smlouvy je specifikace předmětu kupní smlouvy. Předmět smlouvy musí být specifikován tak, aby nedošlo k jeho záměně nebo aby nedocházelo ke sporům. Pokud by tento bod ve smlouvě chyběl, smlouva by nebyla platná. Každá položka ve smlouvě je popsána samostatně a obsahuje:

1. název,
2. číslo materiálu,
3. normy pro vlastnosti výrobku a technické postupy,
4. hmotnost/množství za kus,
5. celkovou hmotnost/množství,
6. cenu za kus,
7. celkovou cenu.

V závěru této části nalezneme celkovou hmotnost zakázky a kupní cenu, která je označená jako celková hodnota zakázky. Kupní cena je důležitá část kupní smlouvy a v případě, že by nebyla určena konkrétní částkou, musí být uveden způsob, jakým bude v budoucnosti stanovena. Podnik tuto možnost nevyužívá a veškeré smlouvy, které se ve společnosti uzavírají, mají jasně stanovenou cenu. Zároveň musí být u ceny uvedena měna, ať už se jedná o českou měnu nebo zahraniční. Součástí kupní ceny může být také clo nebo DPH, ale firma v kupní smlouvě uvádí vždy cenu bez těchto bodů. Kupní cena je tedy složena z nákladové ceny

kalkulované oddělením technologie, tedy z fixních a variabilních nákladů a ziskové marže, kterou určí zástupce provozu. Celková cena včetně DPH je uvedena ve vystavené faktuře.

V další části nalezneme další ujednání smlouvy. V prvním odstavci je uvedeno, že společnost může označovat své výrobky certifikáty, pokud výrobky splní normy uvedené v zákoně č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky. Prodávající se zavazuje, že dodané výrobky nebudou kontaminovány radioaktivními látkami. Toto potvrzení doloží v dokumentu o kontrole. Kupující se zavazuje zaslat elektronicky dodavateli kopii podepsané smlouvy do 3 dnů a následně doručí podepsaný originál do 10 dnů od data podepsání. Pokud by toto nesplnil, společnost nebude smlouvou vázaná. Pokud by byla smlouva potvrzena s dodatky, a to i takovými, které by nebyly podstatné, musí se vystavit nový návrh smlouvy a smlouva není uzavřená. Zároveň je zde zmíněno, že smlouva se řídí obchodními podmínkami dodavatele. To znamená, pokud by zákazník zaslal své obchodní podmínky, tyto podmínky nebudou akceptovány.

Další ustanovení se týká obchodních sankcí. Kupující se zavazuje, že bude dodržovat veškeré právní předpisy týkajících se obchodních sankcí. Zároveň se kupující zavazuje k tomu, že neprodá předmět smlouvy osobě, která je na seznamu sankcionovaných subjektů.

Dalším závazkem kupujícího je ten, že se odběratel zavazuje k tomu, aby se výrobek neodklonil do destinací mimo Evropskou unii, vyjma území, které jsou uvedeny ve smlouvě. Pokud by se tak stalo, zákazník o této skutečnosti musí informovat společnost, která mu následně vystaví písemný souhlas.

Ve smlouvě jsou také ujednání o obalech. Vratné obaly a přepravní prostředky je kupující povinen vrátit do 35 dnů od odeslání zboží kupujícímu na místo stanovené ve smlouvě. Zároveň je kupující povinen neprodleně informovat společnost o jejich odeslání avízem. Pokud by zákazník obaly nevrátil, budou mu fakturovány obaly v pořizovací ceně a zároveň bude pozastavena expedice dalších dodávek až do doby vrácení obalů.

Dále jsou zde uvedeny další práva a povinnosti smluvních stran. Společnost si ve smlouvě vyhrazuje právo na vymáhání úroku z prodlení, který činí 12 % p.a. za každý den prodlení v případě, že odběratel nezaplatí sjednanou kupní cenu včas. Lhůta pro uplatnění vad činí 6 měsíců od dodání zboží.

V ostatních ujednáních se firma zmiňuje o jakosti a provedení. Tento bod je důležitý pro uplatnění případné reklamace nebo nepřevzetí výrobku ze strany odběratele. Společnost zde totiž popisuje, v jaké jakosti výrobek předává. Také je zde zmíněn typ balení a konkrétní místo plnění. V úvodní části byla zmíněna pouze země plnění, kdežto v závěrečné části smlouvy je místo konkrétně specifikováno. Veškeré dodávky, které se uskutečňují ve společnosti, jsou předány vždy na výrobním provozu. Osvědčení o jakosti firma nepředává při převzetí, ale zasílá jej elektronicky nebo poštou.

Mezi nepodstatné náležitosti, které však nalezneme téměř v každé smlouvě, patří místo a datum uzavření smlouvy. Pokud by datum uzavření ve smlouvě chybělo, v budoucnu by mohly nastat problémy se zárukou. Kupní smlouva je platná a účinná poté, co jí podepíší obě smluvní strany. Co se týče podpisu smlouvy ze strany prodávajícího, společnost připojí ke svému podpisu také razítko firmy.

3.8 Smlouva o dílo

Jelikož společnost Machinery Group Ostrava, a.s. má velký rozsah činností, uzavírá, kromě kupních smluv, také smlouvy o dílo. Stejně jako kupní smlouva se i smlouva o dílo uzavírá pouze na vybraných pvozech, kterými jsou:

- strojírenská výroba,
- oprava elektromotorů,
- soustružna válců,
- tepelné zpracování,
- železniční dvojkolí.

Smlouvy o dílo můžeme rozlišit na dva typy:

- celoroční smlouva o dílo,
- jednorázová smlouva o dílo.

Na první pohled se tyto smlouvy od sebe neliší, jelikož se uzavírají podle určitého vzoru. Pokud se na smlouvy podrobněji zaměříme, zjistíme, že se smlouvy od sebe liší v ceně, předmětu a termínu plnění a platebních podmínkách.

3.8.1 Celoroční smlouva o dílo

Celoroční smlouva o dílo má písemnou podobu a je uzavřena s odběratelem na konkrétní druh činnosti na daný rok. Činností může být například oprava a servis elektrozařízení, strojírenská výroba, tepelné zpracování apod. Tato smlouva má několik výhod. Jednou z výhod je, že zákazník nemusí na uzavírat smlouvu na každou zakázku zvlášť a tím pádem se zkrátí celý proces kontraktace. Na každou zakázku se uzavírá pouze dodatek ke smlouvě. Další výhodou této smlouvy je ten, že požadavek zákazníka bude uspokojen. Zákazník má ve firmě své místo a firma musí jeho poptávce vyhovět. Kromě těchto výhod může společnost poskytnout odběrateli také slevu.

Pro svoji bakalářskou práci jsem si vybrala smlouvu o dílo z provozu Oprava elektromotorů.

V celoročních smlouvách o dílo se využívají platební podmínky na základě faktury. Zákazník zaplatí do 30, 45, 60 nebo 90 dnů od vystavení faktury.

V prvním bodě je uveden předmět plnění. Je zde výčet všech činností, které bude zhotovitel plnit pro objednatele. V dodatku ke smlouvě je potom uvedena konkrétní činnost, která byla provedena. Je zde uveden závazek objednatele dílo převzít a zaplatit za něj cenu díla.

Ve druhém bodě jsou uvedeny informace k ceně. Cena bude stanovena pro každý případ jednotlivě a bude sjednána v jednotlivém dodatku ke smlouvě. Zároveň je zde uvedeno, že DPH bude k ceně připočteno až na faktuře a zhotovitel může cenu změnit, pokud se změní ceny materiálů.

Termín plnění je uveden v bodě třetím a u tohoto typu smluv je stanoven do konce roku, ve kterém se smlouva uzavírala. Dílčí plnění budou probíhat v termínech dle dodatku ke smlouvě.

3.8.2 Jednorázová smlouva o dílo

Jednorázová smlouva o dílo má také písemnou podobu, ale oproti celoroční smlouvě se uzavírá na každou zakázku zvlášť. Zákazník musí projít celým procesem kontraktace a pokud nemá společnost dostatek výrobní kapacity, může se stát, že požadavek zákazníka nebude uspokojen. Pokud uzavírá společnost smlouvu s novým zákazníkem, musí odběratel zaplatit zálohu.

V prvním bodě je uveden předmět plnění a cena. Předmět je zde konkrétně rozepsán vč. množství a čísla opravenky. Cena je uvedena bez DPH. Stejně jako u každé smlouvy uzavírané v této společnosti, je DPH připočteno až na faktuře. Úhrada ceny se liší podle jednotlivých případů buďto zálohovou fakturou, tedy platby předem nebo zaplacením na základě vystavené faktury do určitého data.

Ve druhém bodě je uveden termín plnění. V tomto typu smlouvy je uveden měsícem, ve kterém se smlouva uzavírala. Pokud nastane situace, že společnost vyžaduje zálohu a zákazník tuto zálohu neuhradí, termín plnění se neuskuteční.

3.8.3 Společné znaky smluv o dílo

V úvodní části smlouvy je uvedeno číslo smlouvy, údaje o zhotoviteli a objednateli vč. jejích identifikačních a daňových čísel. Dále je zde uvedena kontaktní osoba ve věcech obchodních a technických a také číslo bankovních účtů obou stran. Mimo jiné je zde uvedeno číslo objednávky, datum vystavení smlouvy, dodací lhůta, platební a dodací podmínky.

Prvním společným bodem je protiplnění, podstatné pro plnění smlouvy. Jelikož se jedná o činnost, kterou provádí společnost pro objednatele, je zde uvedeno místo, kde zákazník předá předmět plnění, aby na něm zhotovitel mohl provést danou činnost. Je zde uveden také kontakt na osobu z oddělení expedice.

Druhým společným bodem je doprava. Ve většině případů si zákazník zajistí vlastní dopravu. Pokud by tomu tak nebylo, může objednatel využít dopravy společnosti. V tomto bodě je také uvedeno, že předmět plnění si zákazník vyzvedne na místě předání předmětu plnění.

Dalším společným znakem jsou jiná ujednání. V této části je zmíněno, že ke smlouvě se přikládají Tuzemské prodejní podmínky a potvrzenou smlouvu vč. Tuzemských prodejních podmínek má zákazník zaslat zpět na kontaktní osobu, popř. na adresu firmy. Zároveň je zde zmíněno, že smlouva může být měněna pouze elektronicky. Za elektronickou podobu se nepovažuje email nebo jiné elektronické zprávy.

Ke smlouvě se přikládají také přílohy, které vždy obsahují Tuzemské prodejní podmínky a v některých případech také zálohová faktura. Posledním společným znakem jsou podpisy objednatele a zhotovitele, razítka a datum a místo vystavení.

3.8.4 Dodatek ke smlouvě

Dodatek ke smlouvě se vztahuje k celoroční smlouvě o dílo. Smlouva je upravena v předmětu plnění, ceně a termínu plnění a ostatní body smlouvy zůstávají nezměněny. V úvodní části je uvedeno číslo dodatku, adresa zhotovitele a odběratele, číslo objednávky a datum vystavení dodatku. Už se zde neuvádějí daňové a identifikační čísla, kontaktní osoby, čísla bankovních účtů a platební a dodací podmínky jako tomu bylo u smlouvy.

Prvním bodem dodatku je předmět plnění, který je zde konkrétně popsán, vč. ceny. Cena je uvedena nejen za kus, ale i jako celková částka bez DPH. Ve druhém bodě je opět zmíněná celková cena a jako třetí bod se uvádí termín plnění. Termín plnění je v dodatku stanoven konkrétním datem, kdežto ve smlouvě byl uveden pouze rok plnění.

V poslední části jsou uvedeny razítka a podpisy zhotovitele a datum a místo vystavení dodatku. Jelikož dodatek je platný po podpisu obou stran, takto vyhotovený dodatek se zasílá odběrateli, který jej podepíše a obratem zašle emailem zhotoviteli.

3.9 Tuzemské prodejní podmínky ke smlouvám

Tuzemské prodejní podmínky se přikládají ke každé smlouvě, která se ve společnosti Machinery Group Ostrava, a.s. uzavírá. Obsahuje 9 bodů:

1. všeobecné ustanovení,
2. podmínky dodávek,
3. ceny,
4. platba,
5. výhrada vlastnického práva,
6. vyšší moc,
7. záruka,
8. vady díla – reklamace,
9. závěrečná ustanovení.

V prvním bodě těchto podmínek je zmíněna mimo jiné povinnost odběratele prokázat svou právní identifikaci, tj. předložit ověřený živnostenský list, popř. výpis z obchodního rejstříku, do doby uzavření smlouvy.

V druhém bodě jsou upřesněny podmínky předání. Tento bod není v rozporu se zákonem, jelikož nebezpečí škody přechází na objednatele při jeho převzetí nebo předáním dopravci a zároveň zhotovitel může dodávat věc v dílčích dodávkách. Pokud zákazník překročí pojistný limit, nezaplatí předchozí zakázku nebo je jasné, že není schopný zaplatit tuto zakázku, není společnost povinná smlouvu plnit. V tomto odstavci je také zmíněn i postup v případě prodlení s převzetím výrobku. V případě, že odběratel včas nepřevzme dílo, běží mu dodatečná lhůta k převzetí. Pokud by ani v této lhůtě výrobek nepřevzal, považuje se výrobek za převzatý. Pokud je odběratel v prodlení déle než 16 dnů, společnost si účtuje úrok ve výši 1 % z ceny za každý den prodlení. Jestliže zákazník výrobek nepřevzme do 30 dnů od dodatečné lhůty, zhotovitel může od smlouvy odstoupit a zároveň po zákazníkovi požadovat úhradu vzniklých nákladů.

Co se týče ceny, ve smlouvě uvedena vždy cena bez cla, DPH, pojištění, nákladů na přepravu, skladování, manipulaci aj. Celková cena, včetně těchto bodů, je uvedena ve vystavené faktuře.

Zákazník platí na základě vystavené faktury, která musí splňovat určité náležitosti. Pokud není dohodnuto jinak, je faktura splatná do 30 dnů od jejího vystavení. Nezaplacení ceny v dohodnuté lhůtě se považuje za porušení smlouvy a zhotovitel může od smlouvy odstoupit. V případě, že je zákazník v prodlení s placením, je povinen zaplatit úrok z prodlení ve výši 12 % p.a. z dlužné částky.

Vlastnické právo zůstává zhotoviteli do doby, než obdrží od zákazníka platbu nejen současné smlouvy, ale také všech v minulosti uzavřených smluv. V tuzemských podmínkách se řeší také zásah vyšší moci. Za vyšší moc se považuje událost, která zabránila zhotoviteli plnit smlouvu. V tomto případě může zhotovitel buďto od smlouvy odstoupit nebo se smluvní strany dohodnou na dodatečné lhůtě, která činí minimálně 5 měsíců. V obou případech nemá zhotovitel povinnost plnit náhradu škody.

V závěrečném ustanovení je mimo jiné zmíněno, že práva a povinnosti vyplývající ze smlouvy platí po dobu 4 let.

Tuzemské prodejní podmínky se považují za platné, pokud je obě smluvní strany podepíší a zároveň ke svému podpisu připojí datum a místo.

4 Analýza a zhodnocení kvality kontraktace

4.1 Kontraktace

Celý proces kontraktace začíná přijetím poptávky od zákazníka. Poptávka chodí vždy ve formě emailu a jelikož ji vystavuje zákazník, nemá pevně stanovenou strukturu. Dalším krokem v kontraktačním procesu je zpracování nabídky. Každá nabídka obsahuje v úvodu číslo nabídky, o předmět nabídky a údaje o prodávajícím a kupujícím. Dále je zde uvedena cena a způsob dopravy, osoby oprávněné k zastupování společnosti, platební podmínky, termíny plnění, záruční doba a ostatní ujednání.

V případě, že zákazník s nabídkou souhlasí, vystaví svou objednávku. Objednávku poté obchodník předá na provoz, kde dojde k jejímu potvrzení. Dále se vystaví podkladový list, kde se uvádí všechny potřebné informace a tento dokument slouží jenom pro interní potřebu společnosti. Posledním krokem v procesu uzavírání smluv je zjištění platebního limitu zákazníka a vystavení samotné smlouvy.

Kontraktační proces má standartní průběh. Obsahuje fáze, které se běžně v procesu vyskytují a z hlediska práva je také v pořádku. Nabídka je upravena v § 1731 až § 1736 občanského zákoníku a dle těchto paragrafů musí obsahovat projev vůle být vázán a musí být adresována určité osobě. Tato nabídka, kterou mi společnost poskytla, obsahovala.

Tady by mohl vzniknout pro podnik problém, protože pokud nabídka obsahuje všechny podstatné náležitosti kupní smlouvy, stačí, aby zákazník podniku doručil oznámení, že nabídku přijímá a kupní smlouva by byla uzavřena ve znění nabídky. Tomu by se dalo zabránit jen výslovným upozorněním, že nabídka není návrhem na uzavření smlouvy dle § 1731 a 1732/1 NOZ a že smlouva vznikne až oboustranným podpisem jejího písemného vyhotovení předloženého zákazníkovi podnikem.

Nabídka, kterou mi poskytl podnik, neobsahuje ustanovení dle § 1731 a 1732/1 NOZ, že nabídka není návrhem na uzavření smlouvy a smlouva je uzavřena až oboustranným podpisem obou stran, proto je tady možné, aby zákazník doručil oznámení nabídku přijímá a kupní smlouva byla uzavřena ve znění nabídky. Kdyby byl obchodní případ uzavřen přijetím nabídky, celý kontraktační proces by se urychlil.

Smlouvy se uzavírají v písemné podobě včetně jejich změn, dodatků a prodejních podmínek, což je nejvýhodnější pro řešení případného sporu. Společnost má všechny podklady

pro prokázání nároků v případě sporu. Pokud by se smlouvy uzavřely v jiné podobě, mohlo by to mít špatné důsledky v budoucnosti.

4.2 Kupní smlouva

Aby byla kupní smlouva platná, musí obsahovat určení smluvních stran, určení předmětu smlouvy, závazek prodávajícího dodat zboží a převést vlastnické právo a závazek kupujícího zaplatit za dodané zboží kupní cenu. Tato kupní smlouva splnila a z právního hlediska je v pořádku. Mezi nepodstatné náležitosti kupní smlouvy je určení množství zboží. Zboží může být vymezeno individuálně (počtem kusů) nebo druhově (např. váhou). V mé analyzované kupní smlouvě byl předmět plnění vymezen oběma způsoby. Dalším nepodstatným údajem je provedení plnění. Ve smlouvě tyto údaje nebyly obsaženy a jelikož dle zákona tato smlouva nemusí obsahovat, nejedná se o chybu. Dále smlouva nemusí obsahovat údaje o obalech, což ale analyzovaná kupní smlouva obsahuje a smlouva se řídí zákonem č. 477/2001 Sb., o obalech. Místo předání zboží může být ve smlouvě stanoveno několika způsoby. Společnost si vybrala způsob, kdy je místo předání konkrétně stanoveno a je jím výrobní provoz. Doba dodání je další nepodstatný údaj v kupní smlouvě. Doba dodání je ve smlouvě uvedena časovým rozmezím v hodinách. Okamžik přechodu nebezpečí škod je stanoven v kupní smlouvě nebo občanským zákoníkem. Jelikož ve smlouvě toto ujednání chybí, řídí se podle občanského zákoníku. Nebezpečí vzniku škody přechází na zákazníka v okamžiku předání předmětu plnění. Pokud by nastala situace, že je zákazník v prodlení s převzetím předmětu, nebezpečí škody na něj přechází v domluveném termínu předání. Dle mého názoru je toto pro podnik výhodné, protože pokud zákazník včas předmět nepřevzme, podnik už nezodpovídá za případné poškození, jelikož zákazníkovi umožnil výrobek převzít. V prodejních podmínkách je zmíněna výhrada vlastnického práva a toto právo prodejci zůstává do doby, než od zákazníka obdrží platbu.

4.3 Smlouva o dílo

Pokud se jedná o smlouvu o dílo, je platná, pokud obsahuje všechny podstatné náležitosti. Mezi tyto náležitosti řadíme označení smluvních stran, vymezení díla a cenu díla. Tato smlouva o dílo, kterou jsem popisovala, obsahovala. Stejně jako tomu bylo u kupní smlouvy, mezi nepodstatné náležitosti řadíme například dobu a místo plnění, způsob a místo předání, platební podmínky, odpovědnosti za škodu a další. Množství je stanoveno individuálně a je zde uvedeno v kusech. Místo dodání je ve smlouvě stanoveno konkrétním provozem, kde si zákazník předmět plnění vyzvedne. Zmínka o termínu dodání a způsobu provedení zde uvedena není.

4.3.1 Celoroční smlouva o dílo

Celoroční smlouva se uzavírá s pravidelným zákazníkem a tento typ smlouvy má několik výhod. Jednou z nich je, že zákazník má jistotu, že jeho zakázka bude vyřízená, protože společnost s ním už počítá. Další výhodou je poskytnutí slevy nebo rychlejší proces kontraktace, jelikož na každou zakázku se vystaví pouze dodatek ke smlouvě.

4.3.2 Jednorázová smlouva o dílo

Jednorázová smlouva o dílo se uzavírá s příležitostným zákazníkem a oproti celoroční smlouvě je proces kontraktace delší, jelikož se musí vystavit smlouva na každou objednávku.

U tohoto typu smlouvy převažují spíše nevýhody. Zákazník musí zaplatit určitou zálohu a také se může stát, že požadavek zákazníka nebude uspokojen z důvodu nedostatku výrobní kapacity společnosti.

4.4 Celkové hodnocení

Co se týče objednávek, nemyslím si, že zavedení objednávkového systému by bylo vhodné, jelikož se jedná o průmyslový podnik, který nabízí rozsáhlou činnost a specifické výrobky. Objednávkový systém by fungoval jako eshop, kde by si zákazník vybral výrobek a v poznámce by specifikoval své potřeby. Zavedení tohoto systému by celý proces kontraktace prodloužilo, jelikož by objednávka přišla na pracovníka, který by ji musel dále předat zaměstnanci, který připraví smlouvu.

Kladně hodnotím i podkladový list, který společnost využívá pouze pro svou interní potřebu. Tento dokument se mi zdá užitečný, jelikož obsahuje všechny podstatné informace na jednom papíru.

Ve společnosti je zaveden systém, kdy má každý obchodník přiděleny určité zákazníky, se kterými komunikuje. Toto hodnotím kladně, jelikož kdyby zde byli zaměstnanci, kteří by se zaměřovali pouze na poptávku, objednávku, smlouvu apod., celý proces kontraktace by se prodloužil. Jsou zde pouze zaměstnanci, kteří se zabývají zpracováním nabídky. Připadá mi to logické, jelikož obchodník má spíše ekonomické vzdělání, kdežto zaměstnanec, zabývající se nabídkami, technické.

V mé analyzované kupní smlouvě se jako předmět plnění uvedla také oprava. Dle mého názoru se oprava považuje za službu a na tuto činnost by měla být uzavřena smlouva o dílo.

Další věc, kterou bych doporučila změnit, jsou Tuzemské prodejní podmínky. U názvu je uvedeno, že se tyto podmínky týkají smlouvy o dílo. V praxi se ale tyto podmínky přikládají ke každé smlouvě, tedy i ke kupní smlouvě. I když je obsah v souladu se zákonem, zákazníka to může zmást. Doporučila bych vyhotovit zvlášť prodejní podmínky ke smlouvě o dílo a ke kupní smlouvě.

Kladně hodnotím celoroční smlouvu o dílo, kdy má zákazník vždy jistotu, že jeho požadavek bude vyřízen, jelikož firma s ním už počítá. A také se zkrátí celková doba kontraktačního procesu, jelikož smlouva se nemusí uzavírat na každý předmět plnění zvlášť.

Smlouvy se uzavírají v písemné podobě včetně jejich změn, dodatků a prodejních podmínek, což je nejvýhodnější pro řešení případného sporu. Společnost má všechny podklady pro prokázání nároků v případě sporu. Pokud by se smlouvy uzavřely v jiné podobě, mohlo by to mít špatné důsledky v budoucnosti.

Jak jsem zmínila v úvodní části práce, stanovila jsem si dvě hypotézy. Jednou z nich je, že společnost má smlouvy z právního hlediska v pořádku. Toto se potvrdilo a smlouvy jsou uzavírány dle požadavků zákona. Druhou hypotézou bylo, že smlouvy jsou uzavírány v písemné podobě. Tato hypotéza se rovněž potvrdila.

5 Závěr

Tato bakalářská práce byla vypracována na téma „Uzavírání obchodních smluv v praxi v průmyslovém podniku.“

V první kapitole byly popsány základní pojmy týkající se obchodních smluv, dále právní jednání, návrh na uzavření smluv, neboli nabídka, všeobecně popsaná smlouva, smluvní typy, způsoby uzavírání smluv a zaměřila jsem se také na kupní smlouvu a smlouvu o dílo. Kupní smlouva se od smlouvy o dílo liší v předmětu plnění. U kupní smlouvy se za předmět plnění považuje zboží, kdežto ve smlouvě o dílo se jedná o určitou činnost nebo službu.

Ve druhé kapitole jsem se zaměřila na smluvní agendu v průmyslovém podniku. Celý proces začíná přijetím poptávky od zákazníka. V některých případech, pokud se jedná o pravidelného zákazníka, se poptávka nezasílá. Dále proces pokračuje vystavením nabídky a přijetím objednávky. Po přijetí objednávky si společnost zpracuje interní dokument Podkladový list pro uzavření smlouvy, kde se popíšu všechny důležité údaje, týkající se dané zakázky. Posledním krokem je vystavení a uzavření smlouvy. V podniku se využívají 2 typy smluv, kupní smlouva a smlouva o dílo. Obě tyto smlouvy se uzavírají písemně a vystavují se ve 2 provedeních: kopie pro zákazníka a originál pro podnik. Před uzavřením smlouvy musí podnik zjistit pojistný limit zákazníka. Pojistný limit slouží k finančnímu zajištění dodávky. Pokud by se stalo, že by zákazník překročil tento limit, nastanou 2 skutečnosti. Buď se pojistný limit zvýší nebo mu dodávka nebude odeslána do doby, než překročený limit uhradí pod jeho hranici.

Smlouva o dílo se dále dělí na celoroční a jednorázovou. Celoroční smlouva se uzavírá s pravidelným zákazníkem a tento typ smlouvy má několik výhod. Jednou z nich je, že zákazník má jistotu, že jeho zakázka bude vyřízená, jelikož společnost s ním už počítá. Další výhodou je poskytnutí slevy nebo rychlejší proces kontraktace, jelikož na každou zakázku se vystaví pouze dodatek ke smlouvě.

Jednorázová smlouva o dílo se uzavírá s příležitostným zákazníkem a oproti celoroční smlouvě je proces kontraktace delší, jelikož se nevystavují pouze dodatky ke smlouvě, ale musí se vyhotovit celá smlouva na každou objednávku. U tohoto typu smlouvy převažují spíše nevýhody. Jednou z nich je, že zákazník musí zaplatit určitou zálohu a také se může stát, že požadavek zákazníka nebude uspokojen z důvodu nedostatku výrobní kapacity společnosti.

Ve třetí kapitole jsem se zaměřila na analýzu a zhodnocení průběhu kontraktace a také na obsah a formu smluv, které se v podniku používají. Zde jsem zmínila dvě hypotézy: první, že, smlouvy jsou uzavírány dle zákona a budou z hlediska práva v pořádku a druhou že smlouvy se uzavírají v písemné podobě, které se naplnily.

Hlavním cílem této práce bylo popsat průběh uzavírání smluv v průmyslovém podniku, zhodnotit jeho kvalitu a zjistit, zda nedochází k porušování občanského zákoníku. Jako dílčí cíl bylo stanoveno zhodnocení obsahu smluv. Tyto cíle byly naplněny, k porušování zákona nedochází.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

BEJČEK, Josef, Josef ŠILHÁN a kol. Obchodní smlouvy: Závazky v podnikání. Praha: C. H. Beck, 2015. 544 s. ISBN 978-80-7400-574-9.

BERAN, Karel, Petr ČECH, Bohumil DVOŘÁK, David ELISCHER, Jiří HRÁDEK, Václav JANEČEK, Zdeněk KUHN, Lucie NOVOTNÁ KRTOUŠOVÁ, Pavel ONDŘEJEK. Právní jednání a odpovědnost právnických osob po rekodifikaci českého soukromého práva. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-043-4.

DOHNAL, J., M. GALVAS aj. OLIVA. Obchodní smlouvy. Praha: C. H. Beck, 2016. 232 s. ISBN 978-80-7400-489-6.

DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA, Michaela ZUKLÍNOVÁ a A. KOL. Občanské právo hmotné 4. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7478-939-7.

PETROV J., M. VÝTISK, V. BERAN a kol. Občanský zákoník. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2019. 3352 s. ISBN 978-80-7400-747-7.

PLÍVA, Stanislav. Obchodní závazkové vztahy. 2. vydání. Praha: Aspi, 2009. ISBN 978-80-7357-444-4.

POSPÍŠIL, Michal. Obchodní závazkové vztahy. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012. ISBN 978-80-86855-80-6.

ŠTENGLOVÁ, Ivana. Smlouva o dílo. Praha: C. H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-717-0.

Podnikové zdroje

Průběh obchodního případu a reklamační řízení; vlastní úprava

Informace a podklady poskytnuté společnosti Machinery Steel Group, a. s.

Seznam zkratek

atd. a tak dále

apod. a podobně

NOZ Nový občanský zákoník

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Dceřiné společnosti Steel Group Ostrava, a. s.	25
Obrázek 2 - Organizační struktura společnosti Machinery Group Ostrava, a. s.	26
Obrázek 3 - Schéma kontraktace	30

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové (bakalářské) práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11.5.2020

Šocková

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha 1	Nabídka
Příloha 2	Objednávka
Příloha 3	Podkladový list
Příloha 4	Kupní smlouva
Příloha 5	Jednorázová smlouva o dílo
Příloha 6	Celoroční smlouva o dílo
Příloha 7	Dodatek ke smlouvě
Příloha 8	Tuzemské prodejní podmínky